

Po pasaulį pasižvalgus

V. RIMVYDAS

Ko laukiama JAV gynybai sumažinus išlaidas?

Išlaidų apkarpymai palies ir krašto šalinį gyvenimą. — Slaurinama visos ginklo rūšys. — Gyventojai mažiau breną į skolas. — JAV svarstoma apsiginti ir drauge nugalėti priešą. — Vakarų Europos kraštai galėtų gintis tik atominiiais ginklais. — JAV daug pasiekė karo aviacijos srity.

Pirmoji nukentėjusi aviacija

Pastaraisiais metais išlaidos gynybai šiame krašte siekė ligi 40-2 milijonų dolerių, o dabar nusistatytą ligi kitų metų birželio 30 išleisti ne daugiau kaip 38 milijonus. Tad ir prasidėjo apkarpymai, dabar pasiekę 2.6 milijonus ir artimoje ateityje numatyta išlaidas dar mažinti.

Patį pirmoji apkarpytųjų ankla — aviacija. Sulaikyti užsakymai tai pramonė siekia pusantro milijono ir manoma, kad aviacijos darbuose atleisti skaičius galės pasiekti 100,000. Pvz. Kalifornijoje sustabdyti Navaho raketos gamybą, tik vienam miestely Los Angeles miesto ribose į bedarbių eiles išėjo 12,000 darbininkų.

Slaurinama sprausminių naikintuvų ir B-52 ir B158 bombonešų gamyba. Greitu laiku valdžios aluoginiai padarys sprendimą atsakyti ir nuo kitos vaivorykštos raketos gamybos — artimojo skridimo Jupiterio ar Thor'o.

Aviacijos gamybos apkarpymai turės atsiliepti ir į jai talkinančių pramonės šakų darbą. Pvz. naftos, degalų pramonėje gamyba sumažėsianti ligi 15% ir tai pramonė tie apkarpymai padarys nuostolių tarp 115 ir 170 milijonų dolerių.

Reikalas taupyti privers daugelį JAV vietų sumažinti aviacijos bazių statybos darbus, kai kur juos visai sustabdyti, o užjūri bazėse neišvengiamai susidursime su aviacijos personalo mažinimu, bazių plėtimo siaurimu ir kt.

Atsisakoma laivų, mažės karių skaičius

Apkarpyti bilionai verčia dar šiais metais uždaryti keliasdešimt JAV laivyno įrengimų, įstaigų, ligoninių, išmėtytų krašto platumose tarp Seattle ir New Yorko. Jau paskelbtas nutarimas atsisakyti nuo statybos 60 karo laivų, skirtų Atlanto ir Ramiojo vandenyno tarnybai.

Salia aviacijos ir laivyno, nuo apkarpytųjų daug nukentės ir sausumos kariuomenė. Jau pranešama, kad šiuo metu iš esančių aktyvioje tarnyboje 18 JAV kovos divizijų, ligi šių metų pabaigos iš rikiuotės numatoma išvesti tris divizijas, be to ir eilę batalionų ir kitų karinių dalinių. Tie siauriniai turės atsiliepti ne tik į ginklų gamybą, pvz. ir į maisto ar rūbų pramonę. Šiuo metu kariuomenės įstaigos jau susiaurino sezoninių konservuotų maisto gaminių užsakymus. Tai atsilieps ir į automobilių, elektroninių prekių ar želmoms, butams reikalingų reikmenų užsakymus, taigi, turės įtakos ir į visas tas prekes gaminančios pramonės šakos.

Pusantro milijono karių

Netenka abejoti, kad taupymo sumetimais vers žymiai sumažinti personalą visose trijose kra-

tas šimtas tūkstančių bedarbių, ir tie visi tūkstančiai, dirbę aviacijoje, laivyne ar sausumos kariuomenės žinybose, bei tie 300,000, numatyti atleisti iš kariuomenės, pakels darbo išteklius krašte ir galės jungtis į kitas pramonės šakas, daugiau į privatų sektorių. Aišku, kad sunkiau bus rasti darbą, ir juo labiau toki, kokio pageidaujama. Jau pranešama ir apie tam tikrą gyventojų nuotaikų kirtėjimą. Jau ne tokiu tempu tie krašto gyventojai breną į skolas. Namų pardavimas sulėtėjęs. Nebe tokiu smarkiu tempu įsigijami nauji automobiliai. Jau juntama tendencija daugiau taupyti, bet mažiau skolintis.

Neseniai paskelbtas įmokamų sumų sumažinimas perkant namus (su valdžios apdraustomis, vad. FHA paskolomis), numatytos stambios sauskelės, plentų ir namų statybos — štai priemonės, kurios laikomos atsakymu į pastaruosius gynybos išlaidų apkarpymus.

Kuriuo būdu manoma apsaugoti kraštą?

Ne tik elinias amerikietis, bet ir naujieji ateiviai, daugiau ar mažiau susipažinę su komunizmu, dabar pagrįstai galėtų paklausti — ar tie visi siauriniai negalės skaudžiau atsiliepti gyvybiniam krašto atsparumui? Juk jokia paslaptis, kad sovietai ginkluojasi be atodairos ir ten jokie tokio masto apkarpymai net ir neišvairuojami.

Taip, paklausus atsakys Washingtono sluosniai — apie visą tai galvojama. Taip pat ten prieinama išvada, kad Sovietų Sąjunga pakankamai turinti rūpintis savo paties namuose, kad ji rizikuotų mestis į didelį karą su laisvuoju pasauliu. O valdžios, ypatingai gynybos žmonės, šiam krašte jau esą susidarę naują gynybos būdą, kuriam ir vardas duotas — tai vad. "išlikimo pajėgų" koncepcija.

Tos pajėgos, užpuolimo atveju, turėtų sugebėti ne tik kraštą apsaugoti nuo sunaikinimo, bet ir turėtų pajėgti suduoti priešui triuškinantį smūgį. Į tokių pajėgų eiles įtrauktini strateginiai bombonešiai, galį nukristi be nusileidimo tūkstančius mylių, vairuojamo ir ne vairuojamo tipo raketos, lėktuvnešiai.

Visos ginklo rūšys, teigiama, vis labiau siekiama aprūpinti naujaisiais atominiiais ar vandenilio ginklais — bombomis bei kitais šaudmenimis. Ligšioliniai tradiciniai ginklai jau nebevaldins didesnio vaidmens.

Na, o JAV sąjungininkai? Kai kraštas vis labiau panašės į tvir-

tovę, sugebančią apsiginti bei sunaikinti mirtiną priešą, tai iš sąjungininkų vis daugiau bus laukiama jų patį pastangų apsiginti.

Nusiginėjimai ir Europa

Kai Londono mėnesiais tebe-trunka nusiginėjimo pasitarimai, Vakarai duoda pavyzdį. JAV pirmosios stambios apkarpė savo gynybos išlaidas, o europiniai jų sąjungininkai vis labiau mažina savo gynybos pajėgas ir... slūpsčia kariniai.

Štai, D. Britanija pirmoji Europoje drastiškai būdu ėmėsi (Perkelta į 4 psl.)

Ar leis Sirijai tapti Maskvos satelitu

Jau senai buvo pranešinėjamos aliramuojančios žinios, kad Sirijoje Maskvos agentai pastoviai stiprinasi ir gali būti pranešta, kad Sirija jau esanti pilnam Maskvos įtakoje. Ypač, kada Maskva ten pradėjo gabenti didelius ginklų kiekius.

Ilgai nereikėjo laukti. Tokios žinios jau yra. Ten visą krašto vadovybę ir savo rankas suėmė komunistuojančių ir tikrų komunistų karininkų grupė. Karuomenę dabar kontroliuoja gen. Bizry, gi visą krašto policiją apara-tuoja Serraj. Abu aiškūs komunistai. Ir jie, iš anksto apkaltingai JAV, kad tos neva siekiančios nuversti dabartinę krašto vyriausybę, pasiskelbė savo rankas suminti visą kontrolę.

Dėl įvykių Sirijoje jaudinasi ne vien kaimyniniai kraštai, ypač Turkija, kuri jau gerai žinanti Maskvos kėslus, bet taip pat ir tie arabų kraštai, kurie iš komunistinių pinklių jau yra išsi-painioję. Dėl įvykių Sirijoje jaudinasi ypač Anglija, kurios žimbalo ištekliai vėl atsiduria dideliame pavojuje. Jaudinasi ir JAV, kurios yra sukurios specialią doktriną ir dabar momentas garbingai pasiegti, kad tenyščiai draugai nebūtų išduoti.

Pasitarimai, kurie labai energingai vedami tarp NATO priklausančių valstybių šako, kad į reikalą visu rimtumu pažūrėta. Yra nuomonė, kad vargu ten leis Maskvai pastoviai įsigalėti ir sprogdinti visus arabų kraštus, o taip pat iš naujo grasinti visam dar laisvam pasauliui.

IŠ VISUR

• Vakarų Vokietija labai susirūpinusi padaugėjusiu šnipų skaičiumi. Maskva metanti nepaprastai didelės pinigų sumas, kad tik iš žinybų surinktų įvairiausias informacijas. Pastaruoju metu komunistai iš Rytų Vokietijos, artėjant rinkimams, taip pat siūnia daug gerai paruoštų agitatorių, kurie turi talpinti socialdemokratams, kad jie rinkimus laimėtų.

• J. Tautos rugsėjo mėn. 10 d. specialioj sesijoj svarstys Vengrijos klausimą. Maskvai tai bus labai nemalonus reikalas, bet pakliai Vengrijai tas nieko nepadės, nes tenyščiai komunistai masiškai areštuoja ir terorą vėl yra gerai įsitvirtinę.

• Sovietų šnipų vado R. Abel byla New Yorko praėjusiantį rugsėjo mėn. 16 d.

• Nikita Chruščiovas ir N. Bulgasinas artimiausiu laiku numato pradėti keturių savaitių atostogas. Žinios apie jų tar-

Šis vaizdas daug mūsų jaunimo stovyklauja įvairiose stovyklose. Ten mokosi būtinų gyvenimui žinių, tėvynės pažinimo, gerančio tėvų kalbos žinojimo. Nuotraukoj clevelandietis skautės mokoši pirmosios pagalbos. Dirvos nuotr.

UNIJOJ, BENDROVĖS IR VYRIAUSYBĖ ATSAKINGI UŽ INFLIACIJĄ

J. KAZLAUSKAS, Cleveland

Gyvename ekonominio gerbūvio metus. Dirbančiųjų skaičius yra rekordinis JAV istorijoje, atlyginimai-ūdarbiai geri, individualinė iniciatyva ūkiniame gyvenime nevaržoma, o infliacija klesti.

Dirbančiųjų atlyginimai pakilo ir kyla, žaliavų ir prekių kainos eina aukštyn, procentai už paskolas pakelti pradedant valstybe namų tvarkymo administracija (SHA), komerciniais bankais ir baigiant centriniu banku (Fed. Reserve Bank), kuris padidino diskontą nariams — bankams.

Pragyvenimo lygis pasiekė naują rekordą per paskutinius 10 mėnesių, kiekvieną mėnesį kopdamas aukštyn. Vargšas doleris kenčia, jo perkamoji galia mažėja. Kas 1947-1948 metais kainavo \$1.00, dabar mokame \$1.20. Daug neapsiriksime prielaidomis, kad rugpjūtis pasieks dar aukštesnį pragyvenimo lygio rekordą.

Nejaugi National Cash Register bendrovės šio mėnesio pradžioje padirbtą skaičiavimo mašinėlę, sudedanti iki trilijono pradės skaičiuoti federalinės valdžios išlaidas? Ar Suomijos bankų praktikuojama draudimai nuo infliacijos reikia importuoti į JAV? Pagaliau, ar infliaciją jau reikia įrašyti į ekonominį gyvenimą, kaip nuolatinį ir egzistuojantį faktorių?

Pokariniam JAV gyvenime yra pastebimi trys infliacijos periodai. Pirmieji du buvo laikinai. Juos išaukė trūkumas prekių ir karo pasekės susidariusios aplinkybės. Trečiasis periodas vadinamas nauja arba "cost-push" infliacija yra žymiai komplikutesnė ir turi savo specifines priežastis.

Pirmoji infliacijos banga atsirado tuoj po Antrojo Pasaulinio Karo. Karo metu ginklų pramonė buvo nustelbusi vartotojų pageidavimus ir prekes. Pokarinio laiku pareikalavimas prekių buvo didelis, pasiūla nepakankama; fabrikai bei jų įrenginiai buvo pereinamoje stadijoje, iš karo meto pramonės į taikos laikotarpį. Dirbančiųjų ūdarbiai geri, santaupos nemažos, noras pirkti didelis, todėl pramoninkų ir prekybininkų pakeltos kainos buvo be skausmo vartotojų priimtoms.

Korėjos konfliktas vėl išaukė didelę paklausą žaliavų ir prekių, kainos pakilo. Karo gamyba gavo pirmenybę prieš vartojų prekes. Didesnis dirbančiųjų

skaičius, aukštesnės pajamos automatiškai padidino prekių pareikalavimą.

Trečioji infliacijos banga, prasidėjusi praeitais metais, yra galvosūkis valdžios ekonomistams, industrijos atstovams ir civiliniam gyventojui nagrinėjant jos gimimo, egzistencijos ir apsaugojimo problemas.

Klasikinės teorijos ir teigimai, kad infliacija yra išaukiama didesnės prekių paklausos, negu rinkoje yra pasiūla, nėra pilnas atsakymas dabartinei infliacijai. Daugelis vartotojų ir kapitalinių prekių kainos kyla, nežiūrint fakto, kad rinkoje yra perteklius ar jų gamyba žemesnė, negu pramonė gali išvystyti. Pavyzdžiais yra kai kurie ūkio gaminiai, pilnas, autobusai ir namų statyba. Dauguma ekonomistų sutinka, kad sekantieji trys žodžiai: unijos, bendrovės ir vyriausybė yra atsakingi už dabartinę infliaciją, bet skiriasi jų svarbumo atžvilgiu.

1950 d. gegužės mėn. 29 d. 5 metams pasirašyta sutartis, turinti produktyvumo ir pragyvenimo lygio klauzules, automobilių darbininkų unijos su General Motors Korporacija padėjo pagrindus automatiškam ūdarbių pakėlimui. Šios rūšies sutartys šiandien yra gana populiarios. Nežiūrint, kad produktyvumas laikinai sustoja kilęs, kas buvo praeitais metais kai kuriose pramonės šakose, ar biznis laikinai susilpnėja kaip plieno ir automobilių gamyboje šiais metais, darbininkai vistiek gauna sutartyje numatytą metinį pakėlimą. Pragyvenimo lygiui kylant, ūdarbiai taip pat pakeliami.

Unijos naudoja puikią techniką. Pirmiausia išsidera aukštesnės metinius atlyginimus iš bendrovių, kurios yra turtingos ir didelės. Vėliau minėti ūdarbiai turi milžinišką įtaką visoje darbo rinkoje, mažesnės korporacijos yra priverstos kelti atlyginimus. Didžiosios bendrovės atstovauja gerai organizuotas pramonės šakas, kaip plienas, elektriniai gaminiai, alyva, benzinai bei automobiliai. Pakelti atlyginimai joms yra lengviau perkelti ant vartotojų pečių ištraukiant daug pinigų už aukštesnes prekių kainas.

Bendrovių vadovybė, keldama gaminių prekių kainas turi galvoje ne tik unijų išsikovskytą didesnį darbininkams atlyginimą, ir tam tikrą sumą kapitalo ekspansijai, fabrikų įrengimams bei amortizacijai. Tradiciniai bendrovės turėtų eiti į pinigų rinką parduodamos akcijas, kad gautų reikiama kapitalą biznio palaikymui ir plėtimui, tačiau dabartiniu metu ekspansija yra daugiau finansuojama iš gaunamo pelno, kuris susidaro iš bendrovių nustatomo — administruojamų kainų.

Kas gaunasi laisvoje darbo ir prekių rinkoje, kur atlyginimai ir kainos yra nustatomi? Laisva rinka yra suvaržyta, laikinai egzistuojančios paklausos ir pasiūlos sąlygos yra ignoruojamos, darbo unijos ir bendrovės tam tikrais atvejais primeta savo nustatytus atlyginimus ir kainas, priduodamos augimą ir stiprumą infliacijai.

Kita dalis ekonomistų gana smarkiai puola vyriausybę, ir jos vedamą finansų politiką. Didelės federalinės valdžios išlaidos ir mažas mokėjimas valstybinės skolos. Juk atlyginimams ir kainoms kylant valdžia surenka daugiau mokesčių, pajamos didėja, bet išlaidos gana sunkiai karpomos.

Viena britis, kur federalinė valdžia labai neekonomiškai išleidžia bilijonus dolerių yra ūkio produktų kainų rėmimas — pirmokėjimas. Skatinimas ūkininkus auginti kviečius, ryžius, medvilnę ir tabaką primokant prie rinkoje gaunamų kainų yra patelsinamas tik politiniu, bet ne ekonominiu motyvu. Kainų rėmimas yra pagrįstas ne ko vartotojas pageidauja, bet ką ūkininkas nori auginti. Nuolatines problemas su remiamų ūkio gaminių pertekliumi, jų administruojamos kainos, dabar per metus palma \$3.5 bilijono, vienos iš didžiausių bereikalingų federalinio biudžeto išlaidų.

Kreditai yra suvaržyti, diskonto lygis keliamas, tačiau pinigų kiekis apyvartoje per paskutinius 10 mėn. padidėjo 4% ir jų cirkuliacija žymiai greitesnė. Vadinasi, rinkoje dar jaučiamas perteklius pinigų, kreditai nėra pakankamai suvaržyti, pirkėjai yra pajėgūs gauti paskolas pirkdami prekes.

Išvadoje kyla klausimas, kurią priemonę pasirinkti iš trijų: atlyginimų ir kainų kontrolę, kas taikos metu yra sunkiai priimtina laisvoje kapitalistinėje santvarkoje. Tiek suvaržyti kreditus, kad atsiradęs bedarbių skaičius sustabdytų ūdarbių kilimą ir vykstanti ekonominė ekspansija būtų smarkiai sulaukiyta. O gal rūpintis kontroliuojama infliacija?

Ar tik ne trečiasis bus geriausias?

Taip atrodo Nikita Chruščiovas, kada jį be jokio entuziazmo sutiko rytų Berlyno gyventojai.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Registracija: kaip antrasis klasės žurnalas 1915 m. gruodžio 6 d. Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00 Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Apie pusantrų šimto JAV jaunuolių dalyvavo vadinamoj Maskvos tarptautinėj jaunimo šventėj, kuriai komunistai labai atidžiai ir rūpestingai ruošėsi. Ruošėsi kiek tik galima didesėmis sąnaudomis tiems jaunuoliams įpilti komunistinių nuodų, juos palenkti savoms užmačioms, padaryti savų idėjų ambasadoriais.

Tą komunistinę jaunimo šventę stebėjusieji teigia, kad ji tiems tūkstančiams jaunuolių negalėjo nedaryti įspūdžio. Tik labai gerai komunistinės užmačios įžiūrintieji galėjo suprasti, kam metamos tokios milžiniškos išlaidos šventę padaryti, bent jau išvirsiniai, labai didingai ir neva tautų brolybės siekiančiai. Bet tokių buvo labai nedaug. Dauguma buvo jau savuose kraštuose komunistinėmis idėjomis susižavėję ir į Maskvą nuvažiavę tik subręsti...

O kaip buvo su JAV jaunuoliais? Ar jie Maskvoje nors kiek atstovavo JAV jaunimą, ar buvo tik tarptautinės komjaunimo organizacijos nariai?

Į tuos klausimus dabar galime tik iš dalies atsakyti. Ir atsakyti pučios komunistinės spaudos žodžiais, kuri jau nelabai patenkina JAV jaunimo delegacijos atskirų narių elgesius.

Atseit, ten buvo nuvažiavusių ir tokių, kurie apie tą komunistinę jaunimo šventę turėjo savo nuomonę. Ir jie net bandė tą savo nuomonę parinkti Raudonojoje Aikštėj sakdami prakalbas. Tik, deja, tai angliskai sakomų prakalbų, komunistinė policija slėsdavo pasiklausyti tik rusiškai mokančius komjaunuolius. Pagaliau, komunistinė policija buvo tiek pastabi, kaip ji paprastai tokiais atvejais būna, sugebėjo paskul tokius jaunuolius paslysti ir savus agentus, kurie vėliau dalį tų jaunuolių jau apskleidė tikrais šnipais, atvykusiais į Maskvą "dalyvauti ne broliškoj pasaulio jaunimo šventėj, bet šnipinėti".

Vakarų Europos laikraščiai, kurių atstovai galėjo nors iš dalies sekti tą komunistinę jaunimo šventę, yra nuomonės, kad Maskva savo tikslus pasiekė. Nuodų jiems pasisekė gromis dozėmis papilti. Ir tie, palyginti negausūs dalyviai, kurie norėjo klaidinamuosius įspėti, savo tikslu negalėjo atsiekti, nes jie tam darbu nebūvo iš anksto pasiruošę, neturėjo jokios spaudintos literatūros, dažniais atvejais likę tik originalūs jaunuoliai tarp didelės minios kitaip galvojančių ir kitais tikslais į Maskvą nuvykusių.

Visi pripažįsta, kad dalis JAV jaunimo jau tikrai šiam kraštui didelę gėdą padarė, kada jie visiskai atsiskė klausyti savo krašto valdžios įspėjimo nevykti į Kiniją. Ir 41 toks jaunuolis ten išvyko, Kinijos komunistų partijai apmokant jų visų kelionės ir pragyvenimo išlaidas. Kai kurie iš jų, išvykdamai iš Maskvos į Kiniją, net specialią deklaraciją išleido, kad jiems labai svarbu pažinti Kiniją ir savo pačių akimis ją pamatyti...

Bus įdomu rasekti, kaip tie jaunuoliai bus sutikti, kada grįš

atgal į JAV. Ar į jų tokį elgesį bus pažiūrėta pro pirštus, ar jie gaus pelnytą bausmę. Pagaliau bus įdomu pažiūrėti, kaip reaguos ir pačios JAV patriotiskasis jaunimas. Ar jis pasielgs taip, kaip pasielgė šveicarijos patriotiskasis jaunimas, kuris savo komunistuojančius jaunuolius, grįžtančius iš Maskvos, sutiko su plakatais, kurie jiems liepė rimčiau pagalvoti apie neseniai įvykdytas skerdynes Vengrijoje. Kai tie grįžtantieji jaunuoliai norėjo tuos plakatus sudraskyti, jiems teko ir iš Maskvos atsivežtas savo dovanas stoti palikti...

Labai daug jaunimo į tą Maskvos šventę buvo suvaryta iš taip vadinamų satelitinų ir visai pavergtų kraštų. Jų tarpe buvo nemažai ir iš Lietuvos. Jiems, esą, lažnomis progomis, keliaujant atgal iš šventės buvo primenama, kad dabar būkit teisybę apsaugant liudininkais, kad viso pasaulio jaunimas pasinėšęs keliauti komunistiniais keliais, būkit išmintingais kalbėtojais, kolia esanti didelė nesamone dar priešintis prieš "komunistinę statybą"...

Ir iš tų paskutiniųjų žodžių geriausiai matyti kam Maskva organizavo tą Maskvos tarptautinę jaunimo šventę.

MARGUTIS

yra patys seniausios Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išleina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUČIO metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

DOVANŲ SIUNTINIAI

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITAS SOVIETŲ RUSIJOS DALIS. APMOKANT MUTA CIA.

Pagal specialiai sutartą INTURIST, Maskvoje, leidimą

AR JŲS IESKOTE?

- Patikintos Bendrovės.
- Skubiam ir veikliam patarnavimui.
- Bendrovės su daugiau kaip 25 metų patyrimo.
- Tinkamo atlyginimo pagal nuostatą.
- Mandaraus kiekvienam paskirai rodomo dėmesio ir individuališko pakavimo.
- Pristatymo įrodymo — jūsų siuntinio gavėjo parašo.
- Bendrovės, kurioje kvišius imti draudžiama.

MĖGINKITE:

PARCEL DEPARTMENT

GLOBE TRAVEL SERVICE

PHILADELPHIA 6, PA.

716 Walnut St., Tel. Lombard 3-3455.

Kasdien 9-5, trečiadieniai 9-8 val.

CHICAGO 32, ILL.

4102 Archer Ave. Telef. Frontier 6-6399. Kasdien 9-7, šeštad. 9-5 val.

DETROIT 10, MICHIGAN

6446 Michigan Ave. Tel. Tashmore 5-7560. Pirmd., antr., trečiad., ketvirtad. 9-6, penktad. ir šeštad. 9-9 val.

NEW YORK 23, N. Y.

1991 Broadway. Tel. LYcum 5-0900.

Kasdien ir šeštadieniai 9-5, (sekmadieniai uždaryti).

CLEVELAND, OHIO

1165 East 71 St. Tel. UTah 1-0807.

Kasdien 10-7, šeštadieniai 10-5 val.

SOUTH BOSTON, MASS.

Room 10 Ellis Bldg., 409 E. Broadway.

Telef. Andrew 8-8764. Kasdien 9-5, šeštad. 9-2 val. Ketvirtad. 9-7 val.

Atsiųsdami siuntinius mums paštų taip pat susilauksite tokio pat skubaus ir tinkamo patarnavimo. Sąskaita jums išsiunčiama ta pačia diena, kada gaunamas jūsų siuntinys. Informacijos ir katalogai jums siunčiami paprasčiausiu būdu.

KAS ir KUR

• Lietuviai skautai, dalyvavę Anglijoje vykusioje jubiliejinėje stovykloje, aplankė Lietuvos ministrą B. K. Balutį. Iš viso toje stovykloje susirado 22 lietuviai skautai.

• Tautinės Sąjungos centro valdyba išsiuntinėjo skyrių valdyboms aplinkkraštį, kuriame prašo iki rugsėjo mėn. 15 d. pristatyti sąrašų narių sąrašus.

• Šių metų spalio mėn. 5 d. Frankfurte, Vokietijoje, pradedama knygų mugė. Joje iš viso dalyvaus apie 1200 firmų. Jų tarpe 500 vokiečių ir 700 užsienio firmų. Mugėje bus atstovaujamos ir lietuviškos knygų leidyklos.

• Dr. Vaclovas ir Emilija Čekai, rugsėjo mėn. 15 d. įvykstančių jų dukters Danguolės ir Algio Ratkelio jungtuvėjų šventėj, atšvės ir savo 25 metų vedybinę sukaktį.

• A. a. prof. dr. Bernardui Kodaičiui mirus, jo atmintį pagerbti vieton gėlių auکوjo: Dr. Vincas ir Ona Terejonai \$15 — Šaulių Sąjungai Tremtyje ir Pranas ir Ona Zailskai — \$5 — už jūrio skautėms paremti.

• Prof. Steponas Kairys paršė savo atsiminimus, kuriuos leidykla "socialdemokratai".

• Vincas ir Emilija Rasteniai nuo rugpjūčio mėn. 15 d. iki rugsėjo mėn. 1 d. atostogauja Atlantic City, N. J. (SLA vasarnamų).

• P. Ališauskas su žmona L. T. Sąjūdžio centro valdybos narys, atostogauja Lake George, N. Y.

• Rašytojai stropiai atsiliepia į

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso Prospect 8-1717
Rezidencijos Republic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Freid. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. ofiso Everglade 4-7376
Tel. buto Graceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antr., ketvirtad., penktad., Tik susitarus trečiadieniai.
11-2 p. p. šeštadieniai.

NEW YORK 23, N. Y.
1991 Broadway. Tel. LYcum 5-0900.
Kasdien ir šeštadieniai 9-5, (sekmadieniai uždaryti).

CLEVELAND, OHIO
1165 East 71 St. Tel. UTah 1-0807.
Kasdien 10-7, šeštadieniai 10-5 val.

SOUTH BOSTON, MASS.
Room 10 Ellis Bldg., 409 E. Broadway.
Telef. Andrew 8-8764. Kasdien 9-5, šeštad. 9-2 val. Ketvirtad. 9-7 val.

Atsiųsdami siuntinius mums paštų taip pat susilauksite tokio pat skubaus ir tinkamo patarnavimo. Sąskaita jums išsiunčiama ta pačia diena, kada gaunamas jūsų siuntinys. Informacijos ir katalogai jums siunčiami paprasčiausiu būdu.

Clevelando Bendruomenės Apvaliosios Paskelbtąjį dramų konkursą. Paskutinę savaitę gauti dar šeši veikalai:

1. Laima: Penki stulpai tu gaus aikštėje, 2. Užsimiršulė: Sukirptas gyvenimas, 3. Klemenas Varnakojis: Ant Liūny krašto, 4. Nora Vitkus: Ikaras sonata, 5. Ciurlionis: Amerika, 6. Medauninkas: Vėjai.

Atsiųstųjų tarp yra ir gero žemesio vertų darbų.

Jury komisijos pirmininke išrinkta Aldona Augustinavičienė, sekretorium — Petras Maželis.

• Argentinos lietuvis Antanas Krapovickas, studijas gilines Californijos universitete, dabar paskirtas Argentinos Tukumano universiteto agronomijos fakulteto profesorium.

• Lietuviams plačiai žinomas saikytojas mažlietuvis A. Peteraitis šio mėn. 6 d. atšventė savo 90-įjį gimtadienį. Jis nuo paskutinio karo pradžios gyvena Vak. Vokietijoje. Sukaktu vėlinką daug kas pasveikino raštu ir žodžiu. Be daugybės kitų, raštu pasveikino jį senjoras ev. kun. Kerleris ir BALFo pirmininkas Kanconius. Žodžiu pasveikino ML Tarybos ir Prezidiumo pirmininkas E. Simonaitis ir VLiko Vykd. Tarybos narys J. Kairys.

E. Simonaitis perdavė ir PLB Vokietijos Krašto Valdybos sveikinimus ir linkėjimus.

SANTARIEČIŲ GYVENIME

SANTARIEČIAI VĖL VAZIUOJA Į TABOR FARMĄ

Rugsėjo 6, 7 ir 8 d. d. Tabor Farmoje vėl skambės skardus jaunimo juokas — būrys jaunimo suvažiuos į visuotinį Santaros suvažiavimą. Tai jau ketvirtas suvažiavimas. Jaunimas susirinkęs trims dienoms rimtam, bet ir kartu maloniam darbui.

Suvažiavimo programa turininga ir įvairi, ji atitrauks dalyvius nuo kasdienybės ir duos progos persikelti į literatūros ir meno pasaulį, įtrauks į idomias diskusijas ir iškels vieną kitą mintį, kuri privers susimastyti.

Suvažiavimas prasidės rugsėjo 6 d. (penktadienį) iš ryto. Dalyviai kviečiami rinktis jau ketvirtadienio vakare. Penktadienio programoje numatytos diskusijos "Individualizmas ar kolektivismas kultūrinėje gyvenime" ir "Santaros idėjiniai bruožai". Diskusijose dalyvaus Dalia Juknevičiūtė, Gražina Musteikytė, Liūdas Šmulskytis, Leonas Sabaliūnas, Vytautas Kavolis, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskytis. Po diskusijų įvyks Centro Valdybos pranešimai.

Vakare įvyks Vinco Kudirkos minėjimas. Ta pačia proga bus oficialiai atidaryti Vinco Kudirkos Metai — 1958 minime Kudirkos 100 metų gimimo sukaktį. Šie metai skiriamą supažindinti jaunimą su Vinco Kudirka, jo asmenybe ir jo darbais.

Penktadienio programoje dar numatyta muzikinė popietė, lauzas ir šokiai.

Šeštadienį (rugsėjo 7 d.) dr. Juozas Girnius skaitys paskaitą "Lietuvių ideologinė diferenciacija". Šią temą seks pranešimas apie okupuotos Lietuvos jaunimo problemas šiandien ir rašytojo Jono Mekso paskaita. Šeštadienį įvyks studentų ir filisterių posėdis, kuriuose pranešimus padarys Rima Grudinskaitė, Raimundas Mikauskas, Valdas Adamkavičius, Vytautas Kavolis ir Raimundas Mieželis. Vakare įvyks literatūros vakaras, kuriame jau sutiko dalyvauti Liūnas Sabaliūnas, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskytis. Šiandien (rugsėjo 6 d.) įvyks Santaros suvažiavimas. Tai jau ketvirtas suvažiavimas. Jaunimas susirinkęs trims dienoms rimtam, bet ir kartu maloniam darbui.

Suvažiavimo programa turininga ir įvairi, ji atitrauks dalyvius nuo kasdienybės ir duos progos persikelti į literatūros ir meno pasaulį, įtrauks į idomias diskusijas ir iškels vieną kitą mintį, kuri privers susimastyti.

Suvažiavimas prasidės rugsėjo 6 d. (penktadienį) iš ryto. Dalyviai kviečiami rinktis jau ketvirtadienio vakare. Penktadienio programoje numatytos diskusijos "Individualizmas ar kolektivismas kultūrinėje gyvenime" ir "Santaros idėjiniai bruožai". Diskusijose dalyvaus Dalia Juknevičiūtė, Gražina Musteikytė, Liūdas Šmulskytis, Leonas Sabaliūnas, Vytautas Kavolis, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskytis. Po diskusijų įvyks Centro Valdybos pranešimai.

Vakare įvyks Vinco Kudirkos minėjimas. Ta pačia proga bus oficialiai atidaryti Vinco Kudirkos Metai — 1958 minime Kudirkos 100 metų gimimo sukaktį. Šie metai skiriamą supažindinti jaunimą su Vinco Kudirka, jo asmenybe ir jo darbais.

Penktadienio programoje dar numatyta muzikinė popietė, lauzas ir šokiai.

Šeštadienį (rugsėjo 7 d.) dr. Juozas Girnius skaitys paskaitą "Lietuvių ideologinė diferenciacija". Šią temą seks pranešimas apie okupuotos Lietuvos jaunimo problemas šiandien ir rašytojo Jono Mekso paskaita. Šeštadienį įvyks studentų ir filisterių posėdis, kuriuose pranešimus padarys Rima Grudinskaitė, Raimundas Mikauskas, Valdas Adamkavičius, Vytautas Kavolis ir Raimundas Mieželis. Vakare įvyks literatūros vakaras, kuriame jau sutiko dalyvauti Liūnas Sabaliūnas, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskytis. Šiandien (rugsėjo 6 d.) įvyks Santaros suvažiavimas. Tai jau ketvirtas suvažiavimas. Jaunimas susirinkęs trims dienoms rimtam, bet ir kartu maloniam darbui.

Suvažiavimo programa turininga ir įvairi, ji atitrauks dalyvius nuo kasdienybės ir duos progos persikelti į literatūros ir meno pasaulį, įtrauks į idomias diskusijas ir iškels vieną kitą mintį, kuri privers susimastyti.

Suvažiavimas prasidės rugsėjo 6 d. (penktadienį) iš ryto. Dalyviai kviečiami rinktis jau ketvirtadienio vakare. Penktadienio programoje numatytos diskusijos "Individualizmas ar kolektivismas kultūrinėje gyvenime" ir "Santaros idėjiniai bruožai". Diskusijose dalyvaus Dalia Juknevičiūtė, Gražina Musteikytė, Liūdas Šmulskytis, Leonas Sabaliūnas, Vytautas Kavolis, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskytis. Po diskusijų įvyks Centro Valdybos pranešimai.

Vakare įvyks Vinco Kudirkos minėjimas. Ta pačia proga bus oficialiai atidaryti Vinco Kudirkos Metai — 1958 minime Kudirkos 100 metų gimimo sukaktį. Šie metai skiriamą supažindinti jaunimą su Vinco Kudirka, jo asmenybe ir jo darbais.

Penktadienio programoje dar numatyta muzikinė popietė, lauzas ir šokiai.

Šeštadienį (rugsėjo 7 d.) dr. Juozas Girnius skaitys paskaitą "Lietuvių ideologinė diferenciacija". Šią temą seks pranešimas apie okupuotos Lietuvos jaunimo problemas šiandien ir rašytojo Jono Mekso paskaita. Šeštadienį įvyks studentų ir filisterių posėdis, kuriuose pranešimus padarys Rima Grudinskaitė, Raimundas Mikauskas, Valdas Adamkavičius, Vytautas Kavolis ir Raimundas Mieželis. Vakare įvyks literatūros vakaras, kuriame jau sutiko dalyvauti Liūnas Sabaliūnas, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskytis. Šiandien (rugsėjo 6 d.) įvyks Santaros suvažiavimas. Tai jau ketvirtas suvažiavimas. Jaunimas susirinkęs trims dienoms rimtam, bet ir kartu maloniam darbui.

Suvažiavimo programa turininga ir įvairi, ji atitrauks dalyvius nuo kasdienybės ir duos progos persikelti į literatūros ir meno pasaulį, įtrauks į idomias diskusijas ir iškels vieną kitą mintį, kuri privers susimastyti.

Suvažiavimas prasidės rugsėjo 6 d. (penktadienį) iš ryto. Dalyviai kviečiami rinktis jau ketvirtadienio vakare. Penktadienio programoje numatytos diskusijos "Individualizmas ar kolektivismas kultūrinėje gyvenime" ir "Santaros idėjiniai bruožai". Diskusijose dalyvaus Dalia Juknevičiūtė, Gražina Musteikytė, Liūdas Šmulskytis, Leonas Sabaliūnas, Vytautas Kavolis, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskytis. Po diskusijų įvyks Centro Valdybos pranešimai.

Vakare įvyks Vinco Kudirkos minėjimas. Ta pačia proga bus oficialiai atidaryti Vinco Kudirkos Metai — 1958 minime Kudirkos 100 metų gimimo sukaktį. Šie metai skiriamą supažindinti jaunimą su Vinco Kudirka, jo asmenybe ir jo darbais.

Penktadienio programoje dar numatyta muzikinė popietė, lauzas ir šokiai.

Šeštadienį (rugsėjo 7 d.) dr. Juozas Girnius skaitys paskaitą "Lietuvių ideologinė diferenciacija". Šią temą seks pranešimas apie okupuotos Lietuvos jaunimo problemas šiandien ir rašytojo Jono Mekso paskaita. Šeštadienį įvyks studentų ir filisterių posėdis, kuriuose pranešimus padarys Rima Grudinskaitė, Raimundas Mikauskas, Valdas Adamkavičius, Vytautas Kavolis ir Raimundas Mieželis. Vakare įvyks literatūros vakaras, kuriame jau sutiko dalyvauti Liūnas Sabaliūnas, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskytis. Šiandien (rugsėjo 6 d.) įvyks Santaros suvažiavimas. Tai jau ketvirtas suvažiavimas. Jaunimas susirinkęs trims dienoms rimtam, bet ir kartu maloniam darbui.

Suvažiavimo programa turininga ir įvairi, ji atitrauks dalyvius nuo kasdienybės ir duos progos persikelti į literatūros ir meno pasaulį, įtrauks į idomias diskusijas ir iškels vieną kitą mintį, kuri privers susimastyti.

Suvažiavimas prasidės rugsėjo 6 d. (penktadienį) iš ryto. Dalyviai kviečiami rinktis jau ketvirtadienio vakare. Penktadienio programoje numatytos diskusijos "Individualizmas ar kolektivismas kultūrinėje gyvenime" ir "Santaros idėjiniai bruožai". Diskusijose dalyvaus Dalia Juknevičiūtė, Gražina Musteikytė, Liūdas Šmulskytis, Leonas Sabaliūnas, Vytautas Kavolis, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskytis. Po diskusijų įvyks Centro Valdybos pranešimai.

Vakare įvyks Vinco Kudirkos minėjimas. Ta pačia proga bus oficialiai atidaryti Vinco Kudirkos Metai — 1958 minime Kudirkos 100 metų gimimo sukaktį. Šie metai skiriamą supažindinti jaunimą su Vinco Kudirka, jo asmenybe ir jo darbais.

Penktadienio programoje dar numatyta muzikinė popietė, lauzas ir šokiai.

Šeštadienį (rugsėjo 7 d.) dr. Juozas Girnius skaitys paskaitą "Lietuvių ideologinė diferenciacija". Šią temą seks pranešimas apie okupuotos Lietuvos jaunimo problemas šiandien ir rašytojo Jono Mekso paskaita. Šeštadienį įvyks studentų ir filisterių posėdis, kuriuose pranešimus padarys Rima Grudinskaitė, Raimundas Mikauskas, Valdas Adamkavičius, Vytautas Kavolis ir Raimundas Mieželis. Vakare įvyks literatūros vakaras, kuriame jau sutiko dalyvauti Liūnas Sabaliūnas, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskytis. Šiandien (rugsėjo 6 d.) įvyks Santaros suvažiavimas. Tai jau ketvirtas suvažiavimas. Jaunimas susirinkęs trims dienoms rimtam, bet ir kartu maloniam darbui.

Suvažiavimo programa turininga ir įvairi, ji atitrauks dalyvius nuo kasdienybės ir duos progos persikelti į literatūros ir meno pasaulį, įtrauks į idomias diskusijas ir iškels vieną kitą mintį, kuri privers susimastyti.

Suvažiavimas prasidės rugsėjo 6 d. (penktadienį) iš ryto. Dalyviai kviečiami rinktis jau ketvirtadienio vakare. Penktadienio programoje numatytos diskusijos "Individualizmas ar kolektivismas kultūrinėje gyvenime" ir "Santaros idėjiniai bruožai". Diskusijose dalyvaus Dalia Juknevičiūtė, Gražina Musteikytė, Liūdas Šmulskytis, Leonas Sabaliūnas, Vytautas Kavolis, Zenonas Rekašius ir Julius Šmulskytis. Po diskusijų įvyks Centro Valdybos pranešimai.

Vakare įvyks Vinco Kudirkos minėjimas. Ta pačia proga bus oficialiai atidaryti Vinco Kudirkos Metai — 1958 minime Kudirkos 100 metų gimimo sukaktį. Šie metai skiriamą supažindinti jaunimą su Vinco Kudirka, jo asmenybe ir jo darbais.

Penktadienio programoje dar numatyta muzikinė popietė, lauzas ir šokiai.

jama dainos ir šokių programa, dalyvaujant jaunosoms dainininkėms. Danutė Dulytė iš Baltijos, išpildys išraiškos šokio programą ir Milda Vaitienė pajavirins programą deklamuoja Henriko Nagio ir Nykos Nylūno eilėraščių.

Sekmadienį pamaldos ir iškilmingas akts užklijant suvažiavimą. Akto metu Gabrielius Gedvila skaitys paskaitą. Suvažiavimas baigsis pietų laiku.

Sekant pradėta tradicija suvažiavimo metu vyks jaunųjų menininkų dailės paroda ir dabar Lietuvoje leidžiamų knygų parodėlė. Šį kartą dar numatoma suvažiavime išleisti laikraštį ir humoro leidinį. Muzikos mėgėjams rengiama džiazo sesija, o sportininkams tinklinio ir plaukimo rungtynės. Rengėjai dar žada ir keletą staigmenų.

Suvažiavime dalyvaujantiems Santaros nariams mokestis 5 doleriai dienai (apie trečdalis Tabor Farm vasarvietės kainos), o svečiams \$7.50. Registracijai ir nakvynių sutvarkymui palengvinti — visi svečiai turi iš anksto gauti iš vietinių Santaros skyrių vardinius pakvietimus (santariečiams ir jų šeimos nariams jų nereikia). Jaunimas mielai kviečiamas dalyvauti suvažiavime. Norintieji vykti į suvažiavimą iš vietovių, kur nėra Santaros skyrių, prašomi kreiptis į Santaros Centro Valdybą (Horstas Žibas, 5930 S. Wolcott, Chicago, Ill.).

Tris dienas prieš suvažiavimą (rugsėjo 3-4-5) Tabor Farmoje prasideda pirmieji Santaros visuomeninio veikimo kursai. Kursams suplanuota plati ir naudinga dienotvarkė. Bus prarastos uros darbo grupės: spaudos, veiklos planavimo ir gyvojo žodžio. Ruošiami pavyzdiniai skyriaus susirinkimai ir efi paskaitų skyriaus veikimo klausimai. Dalis laiko bus skirta ir poilsui. Kursus prarasti pakviesti: Valdas Adamkavičius, Vytautas Kavolis, Leonas Sabaliūnas, Gabrielius Gedvila, Horstas Žibas, Raimundas Mieželis, Liūdas Grinius, Julius Šmulskytis, Zenonas Rekašius.

Santariečiai kursuose dalyvauti registruojasi per vietos skyrius. Laukiama gražaus būrelio kursantų.

Greetings and Best Wishes to Our Friends & Patrons

CONSULT US FOR YOUR WALLPAPER NEED

Complete line of Wallpaper wall fabrics, Tile, Rite, Matching Drapery Fabrics, Carefully selected Wallpaper books to choose from

HALBERG'S WALLPAPER CO.

15404 Waterloo Road IV 1-6406

BEST WISHES For a Pleasant Holiday

THOMAS J. UNIK CO.

Lietuvių kultūra Gomulkos lenkų akimis

Rašo J. A.

II

Antrasis lietuvių kultūrai skirtas masinis leidinys, kaip jau minėjau, yra specialus meninės savybės žurnalo numeris. Jame gal kiek jaučiamas medžiagos padrikumas, kitaip sakant — kietesnės redaktoriaus rankos stoka, bet jis taip pat labai įdomingas, nes jame, gal dar antaniškiau, kaip pirmajame, pasireiškia lenkų nuotaikos lietuvių atžvilgiu.

Leidinio tikslas tas pats: su pažinti lietuvių visuomenę su lietuvių kultūriniais laimėjimais ir žadinti abiejose tautos draugystės ir broliškumo jausmus. Redakcijos žodyje pasakyta: "Su ypatingu dvasios pakilimu redaguojame šį sąsiuvinį, skirtą lietuvių tautai, su kuria mus tiek daug kas riša. Bendros istorijos amžiais stiprėjo mūsų tautų draugystė. Lenkijos istorija pažymi du didelius įvykius, kurie savo giliu humanišku plačiai prisiveržė už mūsų abiejų tautų ribų: pirmasis buvo Unija su Lietuva, o antrasis — Gegužės 3-sios konstitucija".

Lietuviai, aišku, į tuos dalykus kitaip žiūri, o ypač į pirmąjį. Vargu ar ta lietuviškoji pažiūra į lenkus yra tiksli ir juoba patiems lietuviams naudinga. Lenkuose įžiūrime didžiausią ir bene vienintelį lietuvių nutautintoją. Esmėje taip ir yra. Bet lenkai čia kokios nors išimties nesudarė. Jei tikėti prancūzų kalbininku Antoine Meillet, tai lietuvių nutautėję visų juos supusių kaimynų naudai, net ir broliškosios latvių tautos, o patys niekam savo kalbos ar papročių neprimetė. Bet lenkinimo negalima lyginti su vokietinimui ar vėlesnių laikų rusinimu.

Lenkėjimas pradžioje bus buvęs savanoriškas lietuvių veiksmas. Atspara, jei ir buvo, tai buvo labai retas reiškinys ir visai neefektingas. Net kanauninko Daukšos balsas buvo ir liko balsas tyruose ir neturėjo jokių apčiuopiamų pasekų. Tautos, o ypač kaimyninės tautos didelė simpatijomis nepasizymi. Lietuvių pažiūra į kaimynus yra klaidinga dar tuo, kad lietuvių iš kaimynų laukia kažkokios labarybės už istorijoje padarytus kaimynams patarnavimus ar iškentėtas skriaudas. Lenkai į lietuvių žiūri kaip globotinius, kuriems istorijos būvyje labai daug yra davę, o lietuvių į lenkus kaip išnaudotojus ir skriaudejus.

Abi pažiūros klaidingos. Kaimynai yra konkurentai. Labai ir labai gaila, kad nei lietuvių, nei lenkai šio taip paprasto ir elementaraus dalyko nesupranta. Lietuviams, atrodo, pavojus lenkai jau bus praėjęs. Tada reikia suprasti kita realybė, — kad reikia ieškoti būdų su kaimynais susigyventi, nes nuo jo niekad nepabėgsi.

Tuo būdu abu kaimynai šandien kaimynystę klaidingai aiškina. Įvade ta mintis vystoma taip: "Vėliau istorija taip sušlytė, kad sunku buvo atskirti, kas lietuvis, o kas lenkas. Nes iš Lietuvos yra kilę ir Tadas Kosciuszka, ir Rejtanas — tasai patriotų patriotas, ir Adomas Mickevičius.

Iš tikrąja lietuvių ir lenkų meilė pergyveno padalinimus ir buvo kraują patvirtinta 1830 ir 1863 metų sukilimuose. Tikrai išsipildė paskutiniojo Jogailaičio — žigimanto Augusto — testamento žodžiai: "Sujungtoji galybė yra stipresnė už skilusiąją į dvi dali... Dėlto šiuo mūsų testamentu abiems valstybėms — lenkijos vainikui ir Didžiajai Lietuvos kunigaikštystei — duodame, rodomė ir testamentu paliekame meilę, sandorą, vienybę... prakeikdami tuos, kurie

sėja nesantaiką brolių tarpe...". Čia yra būdinga tai, kad paskutiniam jogailaičiui buvo reikalo įdėti į testamentą prakeikimą tų, kurie meilės, sandoros ir vienybės nenorėjo. Man vis atrodo, kad vienybė išlikusi nepalies-ta iki pirmosios kotryninės rusų okupacijos.

Čia prie šių dalykų ilgiau apsisistojau dėlto, kad šis leidinys dar daugiau negu pirmasis akcentuoja istorinę draugystę ir brolybę. Visi bendradarbiai, kurių tarpe, atrodo, nestinga ir tikrų komunistų, su didžiausiu entuziazmu sutiktų Liublino unijos atnaujinimą...

Tiek apie redakcijos žodį, kuriame aiškiai išreikšta viso leidinio vedamoji mintis. Tą žodį seka labai netikslus straipsnelis "Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika", kur patiekta teritorijos plotas, gyventojų skaičius (padidintas, "virš trijų milijonų"), o oficiali statistika skelbia tik 2.7 milijono), žemės tur-tai, pramonės rūšys ir mokyklų bei kultūrinių įstaigų skaičiai.

Įdomus yra tretysis, jau var-dinis straipsnis, parašytas oficialaus asmens, ir būtent Lenkų-Sovietų draugystės draugijos vyriausiosios sekretoriaus Tado Ksienzeko, pavadintas "Draugystės tradicijos". Straips-nelis papuoštas bendruoju XVI a. Lietuvos-Lenkijos valstybės herbu. Jame suminėta daug bendrų įvykių, kaip žalgiris, abu sukilimai, pasigiriama tokiais dideliais lenkų rašytojais, kaip Mickevičius, Ožeskievičius, Sinkievičius, Vincentas Polis, kurie labai domėjosi Lietuva ir lietuviais. Be to, esą labai slaus lenkų būrelio teizmas, kad lietuvių turi nuo XV a. (! J. A.) raštą (pis-mienietwo) ir kad pirmoji lietu-viška knyga išėjusi 1547 metais. Prie tą mažai žinomų dalykų pri-skiria ir tai, kad Lietuvos liau-dis kovoję prieš klasinę ir tauti-nę priepaūdą. Bet būdingiausias dalykas šiame rašte bene bus pa-sakymas: "Lapkritinių Maskvos pasikalbėjimų pasėkoje lenkų-so-vietų santykių sutvarkymas at-vėrė naujas galimybes toliau stiprinti draugystę su Tarybų Sąjungos tautomis, o ypatingai su tomis, su kuriomis turime bendras sienas."

Tų trijų bendrasieny kaimynų — lietuvių, gudų ir ukrainų — išskyrimas, mano galva, atrodo, bene bus Gomulkos Maskvo-jės išsiderėtas laimėjimas, siekias ne vien tik lenkų mažumos repa-triacijos, bet ir liekančiųjų glo-bos. Atrodytų, kad lenkai tą ma-žumą labai plačiai supranta, ir ateitiis parodyti, ar įspūdis, kurį susidarė skaitydami vien šiuos leidinius yra tikras, ar ne. Šiaip ar taip, bet jis, atrodo, lie-tuviams tam tikra prasme esąs ir naudingas.

Toliau seka Antonio Olcha ke-lionės įspūdžiai, pavadinti "Iš ke-lionės po Lietuvą". Čia sužino-ma viena kita mažiau žinoma smulkmena apie Vilnių ir Vil-niaus kraštą, apie lenkiškas įstaigas Lietuvoje, apie lietuvių reikiama pagarbą Adomui Mic-kevičiui, kurio eilėmis ir baigia-mas pats straipsnis: "Ar iš Lie-tuvos, ar iš Poznanės, nors skir-tingus nešiojam ginklus, niekas, broliai, mums nedraudžia paduo-ti viens kitam rankas..."

Toliau seka Aleksandro Na-borovskos straipsnis, pavadintas "Žmonės iš baltų bakūzių", apie Lenkijoje gyvenančius lietuvi-us, ypatingai apie Suvalkų trikam-pį. Straipsnis savo nuotakomis, skaičiais ir dvasia yra taip įdo-mus, kad esu nutaręs jį kitame numeryje išsistai išverstą patiek-ti skaitytojams.

Antonis Spandovskis sekan-čiame straipsnyje apibėga lietu-vių literatūros istoriją. Straips-nis ilgokas. Būdingas, kad nau-doja buržuazinės literatūros is-torijos medžiagą ir vardu. Tai ypač išryškėja, kai prieinami jau šio šimtmečio vardai gyvųjų ir grynai "antiklasiškių rašytojų", kaip kun. Motiejus Gustaitis, kan. Mykolas Vaitkus, Vincas Mickevičius (Krėvė), Juozas Tu-mas, Ignas Jukūnas (Seinius), Faustas Kirša, Petrenas, Saly-s (Semerys), Antanas Rimvydis, Juozas Tysliava, Jurgis Savic-kis. Autorius pasigenda žinių apie šiuos autorius, kaip: "Liū-das Dovydenas, Jieva Simonai-tytė, Juozas Grušas, Antanas Vaičiulaitis, Kazys Inčūra, Ber-nardas Brazdžionis, Jonas Kos-su-Aleksandravičius, Antanas Miškinis, Jonas Graičiūnas, Pe-tras Babickas, Vytautas Sirijos Gira ir daug kitų, kurie yra už-ėmę labai svarbią vietą lietuvių poetinėje kūryboje tarpukario metais".

Boisvikiškasis periodas pa-žymėtas skandalais: Kapny, J. Paukštelis, Jonas Marcinkė-vičius, J. Baltušis, L. Janušytė, J. Dovydaitis, H. Korsakienė ir My-kolas Sluckis. Nei vieno bolševik-inio "genijaus", kaip šimkus, Venclova (pažymėtas tik kaip trečiafrontininkas), nei Guzevi-čiaus, nei Reimerio, nei Tilvyčio, nei Mieželaičio...

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

JULIUS J. PETRASH

STATE SENATOR

CANDIDATE FOR

CLERK

OF MUNICIPAL COURT

vių literatūros istoriją. Straips-nis ilgokas. Būdingas, kad nau-doja buržuazinės literatūros is-torijos medžiagą ir vardu. Tai ypač išryškėja, kai prieinami jau šio šimtmečio vardai gyvųjų ir grynai "antiklasiškių rašytojų", kaip kun. Motiejus Gustaitis, kan. Mykolas Vaitkus, Vincas Mickevičius (Krėvė), Juozas Tu-mas, Ignas Jukūnas (Seinius), Faustas Kirša, Petrenas, Saly-s (Semerys), Antanas Rimvydis, Juozas Tysliava, Jurgis Savic-kis. Autorius pasigenda žinių apie šiuos autorius, kaip: "Liū-das Dovydenas, Jieva Simonai-tytė, Juozas Grušas, Antanas Vaičiulaitis, Kazys Inčūra, Ber-nardas Brazdžionis, Jonas Kos-su-Aleksandravičius, Antanas Miškinis, Jonas Graičiūnas, Pe-tras Babickas, Vytautas Sirijos Gira ir daug kitų, kurie yra už-ėmę labai svarbią vietą lietuvių poetinėje kūryboje tarpukario metais".

Boisvikiškasis periodas pa-žymėtas skandalais: Kapny, J. Paukštelis, Jonas Marcinkė-vičius, J. Baltušis, L. Janušytė, J. Dovydaitis, H. Korsakienė ir My-kolas Sluckis. Nei vieno bolševik-inio "genijaus", kaip šimkus, Venclova (pažymėtas tik kaip trečiafrontininkas), nei Guzevi-čiaus, nei Reimerio, nei Tilvyčio, nei Mieželaičio...

Klausimas kyla: ar iš nežino-jimo, ar ne? Būtume linkę ma-nyti, kad apie tarybinį periodą lietuvių literatūroje autorius nei kiek nemažiau žino ir nusimano, kaip ir apie "buržuazinį", o tai reikėtų, kad tuos okupanto pro-teguojamus rašytojus bus objek-tyviai nutylėjęs, tai yra, verti-nęs juos pagal realią meninę ver-tę.

Leopoldas Levinas rašo apie prieškarinę ir pokarinę kelionę į Lietuvą. Tasai prisimena dau-giausiai Nerį ir Liudą Girą. Pa-tiektose pirmosios kelionės nuot-raukose matyti: Aleksis Rani-tas, Fabijonas Neveravičius ir Jonas Aistis.

Ir šiame leidinyje yra lietuvių poezijos ir dramos vertimų. Pa-rinkimas gal kiek "geresnis" ne-gu pereitą kartą minėtame lei-dinyje, bet vargu ar jis patenkina bolševikinius rašytojus: K. Do-nelaitis, D. Poška, A. Aleknavi-čius, V. Kudirka, Maironis, L. Gira, B. Sruoga, S. Neris, T. Til-vytis, K. Boruta, A. Venclova, H. Lukaškaitė ir Pranas Ge-kevičius, be to, K. Sajos komedija "Pirytje", Mykolas Putino straipsnis "Mickevičius ir lie-tuvių literatūra". Patiekta sulite-ratūrinta Eglės pasakos versija, kuri yra paimta iš H. Syakio apy-sakos "Rūkai virš Vygrių". Įdo-mu, kad lokalizuojami žalčio už-keikti rūmai Surpilis ežere (Su-valkų apylinkėje).

Yra du straipsniai skirti lie-tuvių plastikai ir muzikai. Pažy-mėtina autorių didelės simpati-jos M. K. Čiurlionio kūrybai (septynių paveikslų reprodukc-ijos ir vinjetė priedo viršelyje) ir tautodailiui.

Lietuvių laudies šokiams skir-

ta net 40 puslapių (du šokių: "Subatėlė" ir "Džigūnas", su cho-reografiniais, kostiumų ir kito aprašymais bei brėžiniais).

Knygos gale yra paaiškinta, kaip ruošti lietuviškos kultūros programas pagal žurnale patiek-tą medžiagą. Yra net kurios pro-gramų versijos, kur medžiaga minutėmis paskirstyta. Didžiausias kuriozas, kurias gal ne vie-nam lietuviškam bolševikui iš-sprogdino kaktose akis, yra šie žodžiai paimti iš baigiamojo re-daktorių patarimo: "Lietuvių kultūros dekadės metu būtų ge-ra pagulvoti apie svetainės pa-puošimą. Lietuvos tautinės spal-vos yra trys: raudona, geltona ir žalia." Nors spalvų eilė ir su-maišyta, bet čia eina kalba apie laisvosios Lietuvos spalvas. Da-bartinės spalvos yra: raudona, balta ir žalia.

Prie žurnalo yra keturių dainų gaidų priedai: Dvariono "Sesuo, žydrųji Vilija" (žodžiai S. Ne-ries), I. Gaizausko "Artojų dai-na" (žodžiai Jovaro), ir dvi liau-dies dainos: J. Švedo "Išleisk-tėvėli, žirgelį lankon" ir Stasio Šimkaus: "Skamba kanklės."

(B. d.)

VIDURAMZIAI ATOMO AMŽIUJE

Vien Hamburge 300 burtininkų. — "Pranašas", kuris gydo ser-gančiuosius. — Dievo ir vėlnio vaikų skirstytojas gudriai kombi-nuoja. — Visoj Vokietijoje 10,000 burtininkų, o apie Bodeno ežerą 65% gyventojų tiki į raganas.

Mes, o ir visi kiti, esame įpra-tę laikyti vokiečių tautą apei-šviesia, išsimokslinusia. Jau daugiau nei prieš 500 metų čia buvo įkurti pirmieji universite-tai, augstosios mokyklos. Vokie-čiai davė pasauliui daug žymių mokslo vyrų, filosofų, išradėjų. Privalomas pradžios mokslas ir-gi labai senai įvestas, beraščių praktiškai nėra ir reta šeima ne-skaito dienraščio. Reikėtų many-ti, kad eilinis vokiečių yra pa-kankamai išsilavinęs ir sugeba atskirti pasakas nuo tikrovės. Keista, bet sveikatos ir burtų srityje taip nėra.

Štai, oficialiomis policijos ži-niomis vien Hamburge gyvena 300 burtininkų. Jie išvairuoja "piktas dvasias", gydo "apkerė-tų" gyvulius, apsaugo nuo "pik-to žvilgsnio", nurodo, kaip ra-ganų saugotis, net nustato kas "raganiauja". Iš to amato tie vi-si 300 gerai verčiasi — matyt, kiljenti jiems netrūksta. Nesun-ku įsivaizduoti, kiek gi turi būti lengvatikių bei nesuspatingų, kurie jiems neša sunkiai uždirb-tas markes.

Be to eilinių burtininkų lai-kas nuo laiko pasirodo ir "žvaig-ždžių" — stebukladarių, kurie įtikinėja, jog net 1000-ties kilo-metrų atstume pagydo visas li-gas. Jau keli metai čia "veikia" toks Groening. Prieš savaitę Muenchene teismas jį nubaudė 2000 DM. bausmė už gydymą ne-turint leidimo. Nuo kaltinimo dėl "nerūpestingumo privedusio prie mirties" tapo išteisintas trūs-tant įrodymų.

Kas jis toks, kaip gydo ir ko-kios "gydymo" pasekmės? Bruno Groening, kilęs iš Dan-cigo, pradėjo savo karjerą 1949 metais, dar gerai vokiškai kal-bėti nemokėdamas. Žemo ūgio, plačiapetis, ilgais, sulaižytais, nuo riebalų žvilgančiais plaukais su dideliu gužiu ir, kaip papras-tai prie tos ligos, žibančiomis neramiomis akimis jis daug kam atrodo panašus į "pranašą". O

tačiau sakėsi jis esąs. Jo paties žodžiais: "Jau nuo savo vakiystės jaučiau turįs galia gydyti ser-gančiuosius. Tik aš nežinojau ar-ta jėga ateina iš Dievo ar šetono. Dabar esu įsitikinęs, jog tai Die-vo valia, todėl jokia įstaiga ne-galės manęs sulaukyti nuo man skirto uždavinio vykdymo".

Taip girėsi jis 1949 metais spaudos atstovams, po to, kai staiga pagarsėjo būk tai išgydęs paralyžiuotą merginą. Tuoj atsi-rado manedžeris, kurie užuo-dami gerą biznį, pradėjo Groe-ning garbinti, reklamuoti, o taip pat išmokė ir jį patį, kaip turi laikytis ligonių akivaizdoje, kaip atsakinėti žurnalistams, kaip iš-sisukinėti nuo sveikatos įstaigų užmetinėjimui.

Biznis klestėjo kuo puikiaus-iai. Kartais net tūkstančiai žmonių išstomis valandomis lie-tuje ir šaltyje laukdavo pasiro-dant "stebukladario", kuris tuo metu ramiai sau gurkšnodavo šampaną. Oficialiai jis už gydy-mą nieko neimdavo, bet kiekvie-nam pacientui buvo duodama su-prasti, kad daugiau galimybės yra išgyti, jei už tą darbą bus kiek paaukota. Suklaidinti žmo-nės, tikėdamiesi čia rasti svei-kaatą, nesigailėjo pinigų. "Maes-tro" gyvena kaip milijonierius, o kiek dar manedžeriai uždirbo — tai vienas Dievas težino.

Gydymo teorija labai papras-ta. Jis skelbia, kad pasaulyje yra Dievo ir vėlnio vaikai. Šiems jis negali ir nenori padėti. Taigi, jeigu ligonis nesitaisto, tai jis bus piktosios dvasios vaikas. Jei-ku pradžioje pagerėjus, liga vėl atkrito, pablogėjo — reiškia šet-onas tą žmogų "okupavo". Kiek-vienu atveju Groening nekaltas. Na, o jei kas pagerėjo ar net pasveiko, tai jau vien "meistro" nuopelnas.

Jokių vaistų ligoniams neduo-da. Kadangi technikos amžiuje daug kalbama apie įvairias ban-gas, spindulius, tai Groening skelbiasi, turįs spinduliavimo ga-tolį, kuri visus ligas išvaro. Ir tų

"spindulių" pas jį tiek daug, jog jam nebūtina ligonį matyti, ar savo rankas ties skaudama vieta laikyti. Pakanka "apšviesti" dė-žę staniolo (sidabrinis popierius cigarečių dėžutėse) rutuliukų ir kiekvienas jų turės pakankamą gydymų spindulį. Ligonius te-reikia toki rutuliuką įsigyti, jį rankoje laikyti ir stebukladario žodžiams tikėti. Kas daugiau au-kodavo, gaudavo didesnę rutuliu-ką, o kas jau geroką sumą pa-klodavo, turėdavo teisės porą mi-nučių pasidėti kėdėje, kuria ir "maestro" naudojosi — taigi ne-paprastai daug bei stiprių spin-dulių turinčia.

Yra nemažai žmonių, kurie tvirtina esą tuo metodu pagiję. Specialistai į tai atsako, jog to-kių pagyjų priežastis yra ne stebukladaris ar burtininkas, bet paties ligonio tikėjimas pagijimu, noras pasveikti, noras gy-venti. Ir ligoninėje gulintis pa-cijentas visad greičiau pasveiks, jei jis pasitiki gydytojais ir stengiasi dvasioje ligą nugaltėti. Medikams tas senai žinoma ir jie stengiasi tokią ligonio būse-ną išaukti. Deja, ne visad tas būna lengva.

Teisman Groening padavė jo buvusiai pacientai. Mat, daugelį ligonių jis tiek ilgai gydė, kad jiems jau tikroji mediciniška pa-galba buvo nebegalėjo padėti. Keli be laiko mirė, kiti liko inva-lidais. Įdomu, jog teisdamasis teisme Groening pasakė: "Aš ne-kaltas. Žmonės patys mane pa-darė tuom, kuo esu. Ko jie krei-pėsi į mane ir maldavo mano pa-galbos?" Kitais žodžiais tariant: — kvailiams taip ir reikia. O to-kių kvailių netrūksta jam ir ateityje, nes Vokietijoje, pasiro-dą jį pakankamai yra.

Bebaigiant ruošti šį straipsne-lį Vokiečių Medicinos Informaci-jose suradau dar sekančius da-vinius:

Visoj Vokietijoje esą apie 10-000 burtininkų-raganų, kurie tuo amatu verčiasi. (Čia neįeina burtininkės - kortų dėliotojos, ateities spėjėjos ir pan.)

Yra Vokietijoje sričių, ypač šiaurinėje dalyje ir apie Bodeno ežerą, kur 65% visų gyventojų tiki į raganas, apkerėjimus ir burtus.

Kas metai teismuose iškelia-ma apie 70 bylų, bet tai tik 1% visų burtininkų padaromų nusi-kaltimų.

Taigi, nors didžiojoji švie-siais laikais bei mokslo pažanga, bet Europos viduryje dar daug kur viešpatauja viduramžiška tamsa.

L. S.

NAUJIENA!!!

PINIGAI siunčiami į Sov. S-gą, Lietuvą, Latviją, Estiją. Pilnai garantuota ir oficialiai 100 rublių \$10.00

Pristatoma per 2 savaites. Persiuntimas atseina \$5.00. Perlaides didžiausia suma \$50.00. Tačiau galite siųsti perlaides kiek norite.

GRAMERCY

744 BROAD STREET, NEWARK, N. J.

Licensed and Bonded by N. J. State Banking Commission

CADMIJAUS AKUMULIATORIAUS — BATTERY AUTOMOBILIUI

Europoje naudojamas nuo išradimo dienos — 1909 m. dar beveik nieku. Amerikoje vadinamas amžiniu.

Negenda nuo šalčio, karščio, elektros smūgių. Daug kitų gerų savybių. Garantijos laikas neap-ribotas.

Supažindinimui parduodamas papiginta kaina. Skambinkite B. Snarskiui — KE 1-0210 arba re-kaulaukite garažose.

BALTIC SUPPLY CO., 71 E. 207 St., Euclid 23, O.

Taip Atgaivina...

tai ugnim virtas STROH'S ALUS!

Atsigaivinimo žodis tinka Stroh's alui. Atsigaivinimas tikrai šviesiu, duoda-nčiu gerą skonį, kokį gaunam saulėtojo nuotaikoj... prie baseino... kur tik reik-ia atsigaivinti, šaukis Stroh's. Tai vi-entėlis ugnim virtas — virtas prie 2000 laipsnių geriausia skoniui.

Jums patiks

Stroh's

yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas!

The Stroh Brewery Company
Detroit 26, Michigan

PAVASARIS

B. MASIULIS

(Tęsinys iš praeito numerio)

Valdovo baltojo*) erelis juodas**) Lietuvos padangėje plasnojo, Nuožni dvasia, atskridus mūs šalin pajungti pono ir artojo. Net dviem galvoms erelis buvo, keturiom akim judriom, Augino Lietuvos nelaisvę, kaustė mus akių rakštim aštriom.

Erelis baltas vienagalvis, juodojo belaisvis, Lenkues nerimavo — Ilgėjos laisvės prarastos ir prieš dvigalvį tyliai kėlė žmones savo. Ir mūs baltajam Vyčiui pakuždėjo — kvietė kruvinom talkon. Drąsuoliai su ugnim širdy pašoko pragaištingon kraumarkon.

Pasišaukė dvigalvis giltinę į mūsų šalį, budelių pulkus. Kaip pievoj po dalge stieby, negyvėlių privirto gubarus klaukus. Piktai liepsna džiaugsminga, kaip iš pragaro versmių, Spragėjo iš erelio žiūrinių, kraujais paplūdusių, gelmių.

Erelis pergalė. Triumfas... Vilkatinės, beždžių imtinių, Siaubingos kartuvės. Gauja beširdžių budelių, tarytumai velnių... Nutūpė ant guburo erelis, tvirtą vieną koją sviedė... Į būgną, kaip į karstą, dūžiai — žmogui kvapą kilpa edė...

Nuo guburo sparnai dvigalvį nešė į tylius, ramius sodžius. "Kėlėjus ginklo prieš karalių, samyšo gaidžius didžius... Jūs glaudėt — davėt gerti jiems vandens ir valgyt duonos. "Prie Volgos, niekšai, marš iš šičia, jūsų sūnus, dukros, žmonos!

Žmogus it stulpas, kapinių tyla... Keiksmas ir prakeikimas, Gailingi moterų verkimai, šiurpu verias vaikų klykimas... Namai be dvasios liko — tylūs. Sunašlėję žuvis tylą akadė... Mergelių ašaros darželiuos deimantais ant rūtų graudė...

Barzdoti žmonės kaime apleistam moju dvigalvio atsėdė. Smagu barzdyloms ant lietuviu amžiais šildyto pasėdo. Ant rūtų deimantai užgeso, pilkos ilgėlės rūtos pagmaugė — Lietuvės brangioje šventykloj paniekos išaugo kaudė...

Erelis galvas puošė nuopelnų valdovui tankus jau vainikas. Jisai ereliui betgi rodėsi su tarpais — vietomis dar pilkas. "Sukrušiu velnio Lietuvą!" — erelis spiečių žiežirbų išskylė, — Myriopi pasmerkė lietuviu spaudą — į vainiką nuopelno įpylė.

Ir štai aštriais nagais mums įsakas išraižytas laukinio — Kirviu erelio žodis kirstas — kietas, griežtas, galutinis: "Knygas tespausti raidėm rusiškam dabar — nuo šios dienos, "Daugiau kitokiom raidėm šiuokiu — knygos nė vienos!

Lietuvis paniekia tylią erelio įsakui ryžtingai atsikirto: "Nelauk, šėtone, smalkių nešvankių raidyno vietoj, raštui skirti! Žaibai ir griausmas: "Sukin syn!...") Nenori — būk be rašto; "Jei ne — už knygą tavišką grandinės ir Sibiro saują keršto!

Siaubingasis erelis ko taip draskė, ko iš mūs daugiau norėjo, Kad spaudą dar suskuto ir ant skutelį paleido pikto vėjo, Kad žmogui netgi šlovę Dievui siųsti iš maldinės knygos gynė, Kad už netokią raidę pantičio lietuvių ir Sibiro speigais trynė?

Pripūsiąs, matot, mūsų tautą savo dvasios, duoti kvapo: "Žiūrėkit, Lietuva jei buvo, jos nebėr — Rusim šventa patapo. "Šita nuo amžių rusų žemė nūn padoriai sutvarkyta: "Čia rusiška dvasia, čia kvapo rusiško kiek reikia prisimikyt.

Erelis ar turėjo iš abuojo savo darbo kokį trupinį naudoti? Lietuviai darė jis skriaudos, o savo naudai pelnė gėdos ir bėdos. Žabalis! Raguai, mūsų ponų užtaisytam, tat tebuvo miels: Ne jis blande lasiojo lietuvių — baltasai erelis, mūs tautoj [kurs vėlės.

Baltasis dar prieš juodąjį pas mus nuo seno laiko pelnė. Dvarai ir klebonijos buvo itin mielos, jaukios jo buveinės. Jisai nesiautėjo triukšmingai, kaip dvigalvis, — elgė tyliai — Begrobstė sau lietuvių sielas apžavais, kaip pragaro vagiliai.

Didžioji mūsų ponija, viengalvio baltojo erelio kerima, Širdim jau storas lietuvių bei ledas, buvo savo tautai svetimas. Dvasia kvėpavo nevalyvos išdavikės ta lenkybės vergė. Jinai, tauram lauke usnis kandi žalinga, lietuvių dergė.

Jinai gyveno, kaip žiogai žalioj vejėj, — be didžio rūpesčio, [linksmai. Jai būvio medų nešė bitės, o josios kraujo broliai, pasak jos — (chamai.

Jai lesinti skirti, o ji doryboms sėti — tam, kas žavą ir grąja... Galop ir liaudį ponų judiški raupai pradėjo pulti pamėję. Žaviejai paneriai*) — dvarų, kaip naktį žvaigždžių, priaragstyti. Žioravo rūmai sodų vainike — ir spirtai akiai buvo žiaurūs [matyti.

Sietynai menėse liepsnojo, grindys vejda rodė, jas kurgaitės [švaltos mynė. Žerplėjo knygos prusa, akordų vainikus pirėteliai miktis pykė...

Dvare puoša. Gausos ragai stalus prispaudžia. Taurės, [užgerimai... Lekajai skrieja... Valgių marmumynas — dėk burnon [vežimai...

Mozūras, valsas, polonezas su vingriom figūrom mentėj šokamaj. Po šokio elegantis damoms drapaną bučiuoja ponų dėkai deramaj. Šalia didingųjų sodybų paneriai gražieji kaimų priaragstyti. Smėksojo pilkos pirkios ten — ir akiai šviesiai buvo vos matyti.

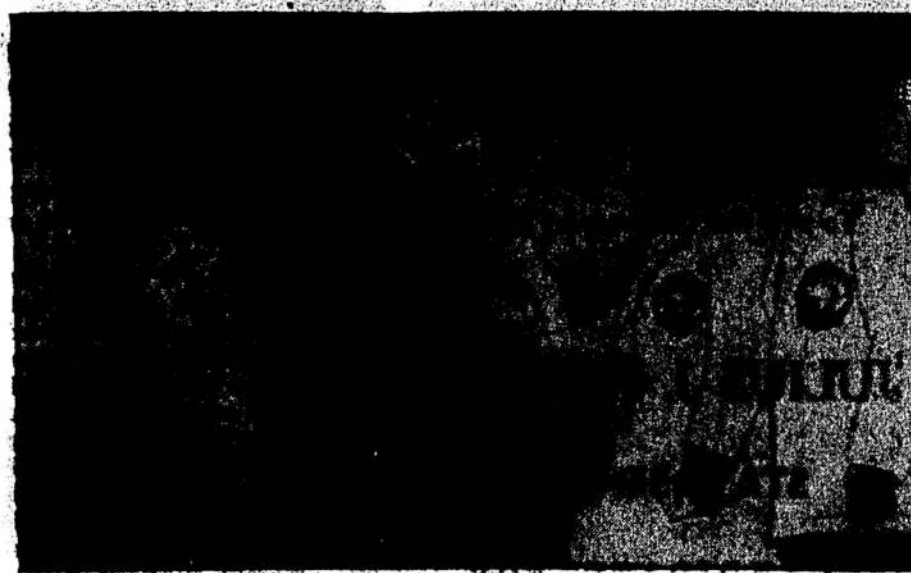
Ne knygos, ne sietynai saulę kūrė — skalos mėnesienų blėno [šikė. Ir saulė lenkiška iš dvaro samonėj žmogelio mėnesieną rytį [grėbė...

Be knygos, be šviesos — tarytumai akis užspaudė dūmą. Lietuvis langus samanei žiūrėti teturėjo, dvi akis tamponi monėms. Ir ji juodų naktį pradėjo žlibti, o lenkybė rūdėm įs vėlė...

Žmogelis dažnas tarėsi vertesnis būsiąs lenkiškai pradėjęs mykiti. Dvarai ir klebonijos paneriškams liežavius gimus miktis. Ir kuo? ar lenkais?... Tik neužaugom "tuteilais" žmonės tie [švėto.

Nesulenkejo be stebuklo kraujas; kalbą lenkišką lietuviškai jie [pykė. Nors žodį gimtąjį po kojom vargšai išdidžiai pamynė.

*) Rus. "kalės vaikai". **) Kraštas abiem Neris upės žonais.

JAV jaunimo taisyklingo važiavimo kaimėtojai aplanko viceprezidentą Nixoną ir jam įteikia tokį pat švarką, kokį jie nešioja.

Netapo vertesni, kaip tarės: ponams liks jie chamai, kaip buvė. Turėjo turtą — elgetom išėjo: užvertė dvasinių lobų prižertą [žertuvė.

Užduso žodžio žavūs kūrinių, nutrūko skambanti daina miela... Nuliūdusi Neris į savą Nemuną skubėjo: skaudė ją nyki tyla...

Šviesus lietuvis šoko gint tautos nuo balto paukščio kerinių akių: Aptiko knygai spausti užvėję nuo kėslių juodojo klaukių; Daigino spaudą plunksna, diegus sluntė Lietuvos Mažojon; Diegai ten augo laikraščiais ir knygom ir, kaip vagys, sėdino [Didžiojon.

Dvi metų dešimtį*) tamsykloje marioj lietuvis dvasią lėgo. Slaptieji laikraščiai ir knygos dvasią vaistė, lietuvių žadino [iš miego.

Lietuvis maginos atvirsti "sau žmogum", namie gyvent pato [lgiai — Iš abuofo išrakti kirminus — tegrama akradžiai tie abudu guogiai.

Storpus, akylas gyvulių sargovas mūsų Mikola Apylinkel dar buvo švityrų, kurį užkūrė tautą ryjanti žala. Sodinos piemenėjų šalimais — neleido gaudyti jam vėjo, Iš ančio traukė rašto rakta, į akis ir burną a-bė-cė jam dėjo.

Ne vien žalioj ganykloj Mikola vaikė šviesa ginklavo: Ir baltą žiemą su būriu vaikų prie margo rašto posėdžiauvo. Išmokė daugelį pažint bebalsį rašto žodį, plunkaną rankoje valdyti, Giliai širdin įspaudė žemę gimtą, ryžtą nuo erelių ginti Vyti.

Jisai turėjo girioj dreve, kur glūdėjo draudžiama spauda. Išvysti drevei tankumyne buvo perakla keturakė dvasia juoda. Knygėlės saugiai ten gulėjo nuo smalsių akių, kaip sielų [paslaptis.

Medinė**) težinojo dreve ir globojo apsaudintas tautos viltis. Padriekusi pavargėlė, parukus ir raišą, apylinkę lankavo. Abudu žomus krepšių trinamais, lazda pagalbos teikė raišai savo. Galbūt jisai nebuvo elgeta, tik dangstęs kaukė reikalui šaunia: Jisai Mikolas buvo laukiama su brangių slėpinių viešnia.

Drevė tuštėjo ir per viešnią elgetą iš naujo sklidinai pilnėjo — Nupūsti dulkėms nuo lietuviu samonės tolydžio leido vėjo. Taip lygiai ir kitur: erelio ginamasis vaisius liaudy pūto — Lietuviu samonė, širdis ir siela vaisiumi gyvingai mito.

Spauda tvanu galingu iš Mažosios Lietuvos Didžiojon plūdo. Erelis siuto, blaškėsi, nagus atbuko: nebesumala užginto grūdo. Pavasaris pratriško, žaltos bėdos saulėje sutirpo, smagūs paukš- [čiai gydo...

Didžiojoj ir spauda valdovo ištarme atšilo — neberekėjo jau [Mažosios skydo. Ir taip pradėjo knygos smagelio dienos, tokios juodos ir nemielos. Drevė dūka nuo to pavasario bestovi — narvas be žindės ir sielos. Viena Medinė tamsykloj dreve — gerbią pergalę savųjų, Mikolas paliktą kovos paminklą, lygu perla, vergi nuo piktųjų.

Šviesos šviesos ginklu lietuvis gynė nuo užpuolusių erelių. Nerimams dūlytis kovoj nusikintas medžioklinių juodojo žuoneliu. Nerimams, nebe spindulį ar ji ranka nutvėrė, raizguose įšalo... Laimėta šviesai laisvė, bet... tautos kova dėl bėvio dar toli lig [galo.

VII

Lakštinga miela! Lietuvos pavasario linksmybei tu leista. Giesmė su smulka tavam balas — simfonija, tau Dievo įspausta: Po gaidos gaidė virpa, čiata, stoja, bėga ji risti... Rėtytė, tarinti amė, didingai tavo giesmė ar galėtų būt kurčiai!

Dienos nebėgus saulė — jau palangėj krūmė tu berį nokturną. Giedėji ir fieltą, ir stygas, ir dainės giedančią verpetais burną. Klausom užburtas. Klausom žvaigždės, ir mėnulis, ir pilka naktis. Malonė šurpuliai nokturną spraudžia sielon, seldina mintis...

Pavasaris kelionę baigė ir lakštingala miela užkimo. Fleita priduso, stygos atsiledo — žavinči giesmė palimo. Ugnis blėdė, kursčius meilę giesmė, blėso ir pradingo — Alstringa meilė jai atvėso, ir giesmė snapelyje sustingo... (Pabaiga)

*) Nuo 1864 m. ligi "Ausros" laikraščio. **) Mūsų drevė.

Atitaisymai "Pavasaryje"			
"Dievo"	31	ir 32 nr. išspausdinta:	turi būti:
I, 2	past., 3 eil.	augtybės šilma	augtybės saulė šilma
II, 2	" 4 "	ugrė	uogrė
IV, 2	" 4 "	tavo lietuvaitė!	jau lietuvaitė!
V, 2	" 4 "	smalkščias	smalkščias
V, 4	" 1 "	sargoni	sargoni
VI, 1	" 4 "	šūvis	šūvis

KO LAUKIAMA?...

(Atkelta iš 1 pal.)

mažinti savo gynybos išlaidas. Karinis biudžetas sumažintas 300 mil. dolerių, o ligi 1962 metų kariuomenė žadama sumažinti net ligi 375,000.

Vakary vakiečiai toli atadikė nuo pažado sudaryti pusmillionio karių dalinius. Dabar jie turi 100,000 apginkluotų vyrų. Ir kitų metų sausio mėn. laukiama dar 135,000. O metinės gynybos išlaidos V. Vokietijoje, numatoma, sieks ligi 2.5 bil. dolerių. Į tą sumą įeis ir svetimų kraštų dalinių išlaikymas Vokietijos žemėje.

Silpnos ir Prancūzijos karinės pajėgos, nors gynybai kraštas išleidžia 4 bilionus dol. per metus. NATO žinioje turima vos dvi prancūzų divizijos, o dar trys laikomos Alžyre kol dar ten tebevyksta karas. Nėra vilties, kad tos divizijos būtų naudojamos vakary gynybai.

Ir kituose Europos kraštuose, dėl didelių mokesčių, infliacijos ir darbo jėgos trūkumo, vis labiau kyla balsai prieš didesnius karinius įngimius ir riebius militarus biudžetus. O naujieji atomo ginklai vis labiau keičia ligišolines nuomones. Dabar jau teigiama, kad mažiau vyrų su mažesne smogiamąja jėga gali patikrinti geresnę ir pigesnę gynybą.

Savo metu NATO reikalavo 65 divizijų apginti Europą. Vėliau, NATO dabartinis vadovas Lauris Norstad teigė, kad su atomo ginklais europinis frontas galėtų būti išlaikytas ir su 30 divizijų. Tačiau šiuo metu Norstad tegali likti vos 15 divizijų. Ir jų tarpe trečdalis esą dar neapmokytai naujokai.

Atomas, pajungtas įvairiems sausumos, oro ar jūros ginklams — štai atsakymas ir greičiausiai tik dėl to JAV-ės vis labiau linkusios sulysti į "nepajudinamos tvirtovės" kiautą.

JAV naujų ginklų srity pralenkė sovietus

Kai daug kas susirūpinimo žvilgsniais stebi gynybos išlaidų apkarpymus JAV, naujos žinios suteikia ir giedresnių provaisčių.

Po viso dešimtmečio tyrinėjimų, šiuo metu jau pranešta apie laimėjimus, kuriais sovietai negali susilyginti. Į tų ginklų tarpą įskaitytini: greičiausias pasauly sprausminis bombonešis — B-58, galis pasiekti 1200 ir daugiau mylių per val. Toliau — išrasta raketa Falcon GAR-2A, kurios greitis žymiai didesnis už garso greitį ir kuri be vairavimo pasiekia prieš bombonešį, jo šilumos pritraukta. Svarbus ginklas — "Vertijet" — sprausminis lėktuvas, galis pakilti vertikaliai ir nereikalaujantis jokio aerodromo. Daug pasiekta ir radaro srity.

Amerikietiško išradimo guma pasėkos jau kelia didelį pastatymo jausmą ir gynybos žmoniems. Tik rūpi, ar visus tuos ginklus pradėti gaminti masiškai, ar vis toliau juos tobulinti ir laukti naujų modelių?

GREETINGS AND BEST WISHES
To All the Lithuanian People

LOUIS R. LANZA

CANDIDATE FOR

JUDGE

OF MUNICIPAL COURT

TERM BEGINING JANUARY 1, 1958

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JORDAN CAMERA & SUPPLY STORE

3802 WEST 25th STREET

SH 1-4511

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

ALLIED ELECTRIC SEWER
CLEANING COMPANY

R. P. Herschman Prop.
ROTO-ROOTER SERVICE

WEST SIDE
12910 Detroit Ave.
BO 2-4500

EAST SIDE
12824 Superior Ave.
MU 1-7722

GREETINGS and BEST WISHES
To All the Lithuanian People

THE CONELLY REALTY CO.

WALTON & ALEXANDER (WALTON HILLS)

BE 2-3245

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

UNITED PROVISION

CLEVELAND and COLUMBUS, OHIO

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

FRENCH CUISINE

DUCK ORANGE — LOBSTER AMERICAINE
A VARIETY OF TOURNEDES — FROG LEGS
SAUTE PROVENCAL — PREPARED BY CHEF ETIENNE

THE WAGON WHEEL

AIR CONDITIONING — AMPLE PARKING

12114 Woodland Ave. For RESERVATIONS Call LO 1-0000

BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

J. & E. FABRICATING CO.

CUSTOM BUILT FORMICA SINK TOPS and BAR TOPS

1970 East 84th St.

SW 1-2711

Aš ieškau savęs

"ILGOJI NAKTIS", ALG. LANDSBERGIO NOVELAS

VIKTORAS MARIONAS

Savo premijuotoju romanu "Keliu" Alg. Landsbergis ne-
pagavo mūsų skaitytojų nei
akies, nei širdies. Problema, ku-
rią šitas reiškinys formuluoja,
savo turiniu liečia ne Landsber-
gio, o jo skaitytojų.

Mūsų skaitytojas, — ir tai ne
eilinis, bet net ir kritiko vardu
šaukiamas, — prozas kūriny
yra prates ieškoti stipraus nuo-
tykio, "grazių" tipų ir gamtos
vaizdų, "išmintingų" posakių ir
fotografinių realybei lygmenų.
Sužavi jį dar nieko nekaustuojan-
ti moralinė mintis ir patriotika.

Landsbergio "Keliu" suve-
dė skaitytoją su neįprastiniu
skaitymu. Berods, jis juto, kad
veikals turi gilesnę mintį, lie-
čiančią žmogaus likimą. Bet jis
buvo prates matyti tipinę lite-
ratūros žmogų, einantį tradici-
niais, moraliniais, socialiniais ar
patriotiniais keliais, puolančį ir
atsitiesiantį, žūstantį arba
triumfuojantį.

"Keliu" jis šitą įprastinių
vertybių nerado. Nuotykiškai be
"stipresnių pipirų", dar kažkai
supainioti, sapnais ir klidėjimais
suraišioti, tipai ir gamtos
vaizdai be aštresnių išorinių
bruožų, kalba gana nežodinga.
Senais gerio mastais "Keliu"
nesidavė matuojama. Kai ska-
itytojas nenorėjo stiebtis iki ra-
šytojo, rašytojas turėjo būti at-
mestas.

Bijau, kad Alg. Landsbergis
nelaimės mūsų skaitytojo ir šio
savo novelių rinkinio, vardu "Il-
goji naktis". Jam bene teks susi-
gventi su mintim, kad gal dar
negreit jis taps masių rašytoju.

A. Landsbergis ir "Ilgosios
nakties" novelės pasilieka tuo
pačiu filosofinės minties rašyto-
ju.

Bet jam, kaip ir K. Jaspersui,
rūpi ne filosofija, o pats filoso-
favimo. Jo rūpesčio objektas
yra žmogus. Bet ne socialinių,
religinių, moralinių ir kultūri-
nių tradicijų bei įstatymų ap-
spręstas, o save apsprendžiantis
žmogus. Pirmojo tipo žmogų
randame savo visų kartų idėji-
nėje buities prozoje, pradedant
Valandium ir baigiant Alės Rū-
tos "Trumpa diena". Antrojo ti-
po žmogų, ieškančių susivokimo
savo (pabrėžiu savo, ne žmogaus
apskritai) būtyje (egzistencijoj-
je), rado "Literatūros Lankų"
prozininkai (ir poetai, žinoma,
bet apie juos šiam rašiny nekal-
bama) A. Skėma, A. Landsber-
gis, J. Mekas, K. Kebys. Jie
nestato klausimo, kas yra būti
(egzistencija), bet, konkretaus
veikėjo adresu, kas yra mano
būties, kas esu aš. Atsakymas
šitą klausimą pribrežia kaip sa-
vęs ieškojimo vaisius. Jis nevie-
nodas, individualus, pasaulėžiū-
ros apspręstas, Prancūzo Jean
Paul Sartre radinys yra visiškai
suverenus, laisvas savo paties
įstatymų leidėjas ir vykdytojas
(ateistinis ir žymia dalim anar-
chistinis žmogus), A. Skėmos
žmogus reiškiasi kaip liberaliai
idealistine būties. Tuo tarpu A.
Landsbergio (kaip ir prancūzo
Gabriel Marcel) būties keliu
į save randa krikščioniškai ide-
alistinį apsisprendimą.

"Mes tikime tikrąjį Dievą, bet
kelias į Jį niekad nesibaigia. Ei-
dami tuo keliu, mes atrandam
save, ir, pergaleje save, priartė-
jam prie Jo". (Keliu, 11 psl.).

Šita tėvo Gailėno mintis suima
romano "Keliu" tematinės
idėjos pačią esmę. Su ja vienu ar
kitu aspektu susitinkame ir "Il-
gosios nakties" novelėje. Ji ak-
centuoja, kad tik eidami (samo-
ningai ar ne) keliu į Dievą, ran-
dame save. Tai absoliuti priešin-
gybė J. P. Sartre sampratai, tel-
giančiai, kad tik pasukę keliu
nuo Dievo (o taip pat nuo auto-
ritetų ir tradicijų), randame sa-
vę ir laisvę.

Bet kas savo esmę yra šitas
savęs ieškojimas, kas gi šito
je būsenoje, kai Aš klausiu, kas

esu aš? Ar tai tas pat, kas anas
Diozeno ieškojimas žmogaus
Atėnų gatvėse vidury dienos su
žiburiu?

Ne, Diogenui rūpėjo tik mora-
linis radinys. Ar gal tai išreikš-
ta Sokrato reikalavimu "pažinti
pats save?"

Ne, Sokrato sugestija aprėpia
tik psichologinį reikšmę pažinti
savyje glūdintįsias dvasines jėgas.
Klausimas kas esu aš yra ontolo-
ginis klausimas. Jis nori atsaky-
mo, kas yra mano realioji būtis
mano tariamosios būties įvair-
le (encompassing). Jis siekia su-
gauti, kas yra būtis su visa li-
kimine prasme, pergaleje iliuzi-
nėje, apsigavimo (self-deception)
būsenoje.

Būties ieško savęs tik todėl,
kad jos egzistencija yra ribota.
Jeigu nebūtų mirties, šitas ieš-
kojimas neturėtų likiminės reikš-
mės. Ir vėl — jeigu būtis pasau-
ly būtų absoliučiai izoliuota, vie-
niša, savęs ieškojimo nei sam-
pratos nebūtų, nes nebūtų ir su-
sipaiojimo savyje, o taip pat
nebūtų ir savęs ieškojimo keliu.
Savo dienų gale regėdama mirtį,
būtis pabunda klausimui, kokia
yra šito laiku ribota būties ieš-
kė prasmė. Būdamas bendro-
meninės prigimties, ji kenčia sa-
vo likimą kitų likimų sąlygoja-
ma ir juos pati sąlygojama.

Būties žino, kad jos gyvenimo
žemėje prasmė yra manifestuo-
jama šitų likimų sąveiksmiu.
Tikrąja esme būtis ieškojimas
savęs yra ieškojimas tam sa-
veiksmi savo dalies, ne jai skir-
tos, bet jos įneštos dalies.

Kelias į save turi daug posū-
kių, kryželių ir stočių. Ne visi
ji ištiesi praeina, nes ne visi sa-
vęs ieško ir ne visi ieškodami
randa. Būties rašytojų kūrinius
suskaidė trys pagrindiniai eg-
zistencinio kello etapai: 1. in-
stinktinė būseną, 2. bendro-
meninį susilydinimą, 3. savęs sa-
veikimą.

Visi šie trys etapai su savo
posūkiais, kryžkelėmis ir stotimis
vingiuoja pro mūsų sąmonę, ir
iš A. Landsbergio "Ilgosios nak-
ties" novelių išnirę.

Instinktinės būsenos žmogus
išgyvena savo būty kaip visumą
reakcijų į prigimtines ir pasaulio
teikiamas malonumus ir nuo-
skaudas. Jams dar nėra pabūdęs
suvokimas, kad jo likimas yra
kitų likimų dalis. Jis keliauja
per pasaulį tik savo instinkty ir
aistų vedamas. J. P. Sartre
Orestas (Musė) atkeliuoja į
Argos, vaikystės prisiminimų ir
keliaujimo aistros gėmamas, bet
be suplanuotų veiksmų, kuriuos
jis čia vėliau įvykdo. "Keliu"
Julius bėga į vakarus bėgėdama va-
romas. "Ilgosios nakties" Rima
iki tėvų žuvimo bėga per savo
jaunas dienas su rūpestiais apie
plaukus, apie meilę ir su nesu-
tikimu klausimu, ko jai reikėtų no-
rėti. MVD karys Vasilijus iki ka-
ro bastosi po gimtąjį Leningra-
dą su vaikiskom nepaprastų dar-
bų iliuzijom, bet nieko nepadarė.
Fedia, kitas emvedistas, gyvena,
kaip gyvenęs, savo instinkty ir
valdžios įsakymų klausiant. Jis
niekad realiosios savo būties
klausimams nepabunda. Novelės
"Eisena" Juozas Linkus praėjo
savo dienas žemėje su prisitai-
kymo, nusilenkimo galingsniam
ir gyvybės išlaikymo rūpestiais.
Jo tikroji prigimtis buvo kita,
bet žemėje ji liko užrausta po
instinktinėmis iliuzijom.

"Ilgosios nakties" Kęstutis yra
gyvas bendruomeninė dvasia.
Jam jis, tauta ir tėvynė yra tas
pats kūnas, ta pati gyvybė, tas
pats likimas. Jis toks gyvena,
toks ir miršta. Vasilijus suslydi-
na su savo bendruomene karo
vargų ir pergalės išgyvenimus.
Rima, sudužus individualios lai-
mės iliuzijoms, suriša savo bū-
ties likimą su kovojančių tautie-
čių likimu partizaniniame gyve-
nime.

Dėl kuro nėra savo ar kitimo

Tai tikras amerikietiškas užsienio žmogus, kuris du broliai, jaunuoliai,
su gitara ir harmonika, raiti nutarė aplankyti už 500 mylių esan-
čius pažįstamus.

akto būtis tampa izoliuota ir su-
sąsaudomas rinkos aikštėje, jei-
grūdo sau į burną sauja purvinos
žemės? Kodėl išvaduotoji lau-
dis verks, suvartyta stebėti su-
sąsaudymo? Kodėl rūsyje sėdinčios
banditės, veide jis nematė nei
lašelio sugedimo, nors ji buvo
neišėjusi į lauką ir gyvenus su
būriu vyrų?

Dėl šitų klausimų Vasilijui
buvo tokia pat ilga nemiga, at-
siminimų ir svarstymų nakties,
kaip ir pagrindim rūsy uždary-
tai Rima. Jo mintys jį jau ėmė
skirti iš bendruomeninio lydinio,
bet tą naktį dar nenuvedė į tik-
rąjį Aš, nes jis neįvykdė iš ly-
dinio išskiriamos sąlygos: savo
veiksmo, pagal savo planą, sava
galva, savom rankom.

Rima, išgyvenusi totalinį savo
iluzijų sudužimą, su saulės pa-
tekejimu jos paskutinį dieną,
aušvįdama savo likiminiam spren-
dimui, "Jos meilė savo žemei ėmė
arūti į didelį, žviesų, aiškų vaiz-
dą... Jos tauta turi pati savo

Vasilijus po svaiginančių lai-
mėjimų ir pergalės paradų, at-
siunčiamas "banditų" naikinti į
Lietuvą, ir čia jo tvirtą mate-
rialistinę pasaulėžiūrą ima ata-
kuoti jam nesuvokiami žmogaus
dvasios pasireiškimai. Visa šita
žemė jam buvo mįslinga. Jį kan-
kino klausimai, iš kur banditai
ima tiek drąsos priešintis prieš
Baudonosios Armijos galybę?
"Kodėl banditų vadas, prieš pat

NAUJAS

1957 CHEVROLET

6 žmonių automobilis

Turi sukimo signalus, Air Flow DeLuxe šildymą,
5 Tubeless padangas, Įrankius, Safety Plate Stiklą,
Fed. Tax., State Sales Tax, Title ir License Transfer
mokesčius.

\$200 ĮMOKEJIMAS

\$12.47 PER SAVAITE

Tiktai pas

JIM CONNELL CHEVROLET

1258 E. 105 prie Superior

ATIDARYTA PIRM., TREČ., PENKTAD. IKI 9 P. M.

CE 1-7060

kelia... Ji atiduos tam savo da-
lį. Ji nieko neįsivaikė klausinėja-
mai Liudas, Kęstutis, jeigu jie
pergyvens, jie didžiulis ja. Ar
jie žinos, ar kas nors žinos? Ar
svarbu, kad kas nors žinotų?
Miršta, Dievas, begalybė buvo
arčiau jos — ji žinojo — dar
nieko galutinio, bet arčiau, aiš-
kliau. Erdvūsiai, skaidrusiai jau-
mas turėjo būti visai netoli!

Spinduliai pasiekė ir jos lan-
gelį. Jos veidas nušvito, kaip žai-
bo atvertas, su giliomis džiugio-
mis akimis. Saulė apšvietė jos
plikai nusuktą galvą." (Ilgoji
naktis, 89 psl.).

Savo likiminę valandą Rima
išgyvena ir apsprendžia save ki-
taip, negu instinkty ar minios
žmogus. Aiškiam fizinio pralai-
mėjimo lemtyje ryždamasi prie-
šintis iki galo, ji manifestuoja
gyvenimo prasmės radimą ir
dvasios nenugalimumą.

Būdingai krikščioniškam opti-
mizmui Rima, kad ir kūniškos
mirties piršto liečiama, savo bū-
ties suvokimą išgyvena su dan-
gaus vizijom ir vidiniu nuskai-
drėjimu. Tokią pat nuotaiką iš-
gyvena ir "Keliu" Julius, pa-
tirdamas baimės jausmo išgaiši-
mą ir pasileisdamas bėgti į prie-
šingą pusę, negu išsigelbėjimo
nuo atplūstančių bolševikų ieš-
kanti minia.

Savo minties turinio kupiną
žodį A. Landsbergis įrėdo į pa-
prastą, bet skoningą, didelę įtai-
gą, taupumą ir taiklumą turin-
tą formą. Jo filosofavimas nie-
kur neišlieja į atitrauktines de-
fincijas, o pristatomas gerai ap-
šviestu impresionistiniu vaizdu.
Autorius betgi turėtų griežtai
vengti ryškių etimologinių klai-
dų, ypač nevertoti netaisyklin-
gai (iš trečiosios būdvardžio
linksnuotės) padarytų prie-
veiksmių.

Algirdas Landsbergis Ilgoji
Naktis, novelės, Nidos Knygų
Klubo leidinys Nr. 16. 1956 m.
London W. 10, 175 psl. Kaina
nepažymėta.

IVAIRENYBĖS

— Kodėl mes nematome Bri-
tanijos jūrinių su šiais?
— Dėlto, kad jiems yra ne-
leista auginti ūsų. Jie turi teisę
auginti tik barzdas.

— Ar buvo kada nors suteik-
ta moterel teisė būti kapitonu
jūroje plaukiojančio laivo?

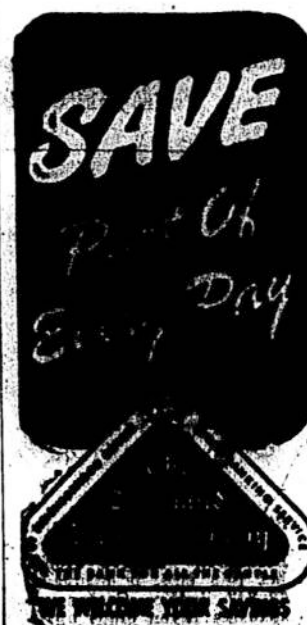
— Taip, bet ligi šiol tik vie-
nai moteriai, būtent, poniai Ma-
ry P. Converse. Ji plaukiojo 40
metų kaip antros klasės kapito-
nas. Po to, kai ji 1938-1940 me-
tais padarė 13,000 mylių, kad
gautų masterio laipsnį ir jai šioji
teisė 1940 metais rugsėjo 13 die-
nų buvo pripažinta. Ponai Con-
verse dabar jau 84 metai ir ji
gyvena Koloradoje.

KAS

UŽSISAKĖ

DIRVĄ —

TAS NESIGAILEJO!

HOLIDAY GREETINGS

GEORGE V. WOODLING

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

JUDGE JOSEPH STEARNS

OF THE MUNICIPAL COURT

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

WIEHN'S BAKERY

For GOOD Baked Goods—See WIEHN'S

12429 ARLINGTON AVENUE

GL 1-3756

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends

JACK KLUM REALTY CO.

259 East 156 Street

IV 1-2901

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

SLAGOR MACHINE & TOOL COMPANY INC.

9401 Sandusky

VU 3-7788

Geriausi sveikinimai ir linkėjimai

O'BRIEN CUT STONE COMPANY

19100 MILES AVE.

MO 2-6957

Best Wishes to Our Friends and Patrons

CONCRETE PIPE CO., OF OHIO

OLD MILES ROAD

MO 3-8783

Columbus, Ohio

Cleveland ir APYLINKĖSE

Pareikšmės skaudžio ligoj

Kaip žinome, mūsų sportininkai, clevelandietis Elvyra Šikšniūnas, kuri pereinama metais lietuvų žaidynių metu Detroito nusilaužė koją, birželio 28 d. vėl buvo ištikta nelaimės, kada po ligo negalimo netikėtai lūžo kaulo viduje įdėtas plieninis virbalas, o kartu ir pats kaulas. Teko sunkiomis aplinkybėmis daryti kitą operaciją ir sutverti lūžusį kaulą iš naujo, tam panaudojant net gabalėlį kaulo specialiai išimto iš klubo.

Kadangi E. š. neturėjo draudimo, jos gydymo išlaidoms suteikti pereinama metais buvo sudarytas specialus komitetas, susidedantis iš A. Bielskiaus, J. Puškoriaus ir St. Juodvalkytės (šiuo metu į k-tą vietą J. Puškoriaus įėjo A. Barzdukas), kuris reikalingą sumą sutelkė, daugiausia pasikliaujant Detroito kolonijai. Deja, ligai atsinaujinus susidarė apie \$1,200 naujų išlaidų ir komitetas nutarė pakartotinai per sporto klubus kreiptis į lietuvišką visuomenę, prašydamas mūsų sportininkę dar kartą paremti.

Galintieji E. š. pagelbėti, aukas prašome siųsti išdiniškai St. Juodvalkytei — 1247 Bender Ave., East Cleveland 12, Ohio. Elvyros šikšniūnės Gydymo Remti Komitetas

Vytauto Didžiojo skautų draugovės 15 skautų išsklavo tris dienas

už Hambeno miestelio gražiame skautų parke. Šioje iškyloje skautai atliko įvairius pionierių darbus — statė tiltus, bokštus ir mokėsi kitų praktiškų įrengimų. Taip pat kiekvienas skautas sukvėpė po laužą.

Atvykę išskylon skautų tėvai A. Rukšėnas ir St. Lazdinis įvertino laužų meniskumą ir praktiškumą. Čia pirmoji vieta teko skautui B. Grigaliūnui, antrą — R. Skriniskai ir trečią — P. Morkūnui. Nakties metu sukurus keturiolika laužų ir skambant lietuviškoms dainoms gavo si puikus pasakos vaizdas.

Iškylos metu mūsų skautams gražiai talkino H. Macijauskas ir skautų tėvai A. Rukšėnas, Skriniskienė ir K. Morkūnas. Iškylos vadovavo v. sk. V. Kizlaitis.

Sofija Mudrauskienė

neseniai 10 dienų viešėjo Detroito pas savo jaunystės dienų draugę p. V. Smalstienę. Čia jos aplankė architektę Edmundą ir rašytoją Alę Arbačiauskus. Iš Detroito jos buvo nuvykusios į Ind. aplankyti p. Lašus, dailininką Mockapetrius ir kitus. Po to išvyko į Čikagą, kur žada prabūti visą mėnesį.

Janina Navikaitė ir Jonas Puškoriaus

susituokė rugpjūčio mėn. 10 d. Naujosios parapijos bažnyčioje. Abu jaunavedžiai yra baigę aukštųjų mokslus ir aktyvūs lietuviškam gyvenime.

Architektas S. Kudokas

neseniai gavo architekto teises ir Illinois valstybėje. Prieš keletą metų tokias teises jis yra gavęs Ohio valstybėje.

Šiuo metu arch. S. Kudokas dirba prie Visų Šventųjų Parapijos bažnyčios Chicagoje statybos paruošimo ir prie Naujosios parapijos Clevelande mokyklos, šalies, senelių namo projektų rengimo.

PARDUODAMA KOSTIUMŲ MEDŽIAGA

sluntimui į Europą. 4 jarda tik \$5.00.

Sauk Eddy Salem FA 1-1374 (34)

Išlydėjimo pobūvis

Šių metų rugpjūčio mėn. 25 d. 7 val. vakaro švento Jurgio parapijos salėje ruošiamą kavutė solistei Aldonai Stempuzienai išlydėti ilgesnės gastrolemis į Pietų Ameriką.

Norintieji dalyvauti prašome užsirašyti iki rugpjūčio mėn. 23 d. 7 val. vakaro pas šiuos asmenis:

S. Laniauskas — IV 6-2152, Dr. V. Ramanauskas — IV 1-6760, K. Karpius — AN 1-0969, V. Brazilius — HE 2-2129 ir A. Juozaitis — EV 1-4231.

Antanas Nasvytis

persikėlė į savo namus — 754 E. 118th St., Cleveland 8, Ohio. Tel. LI 1-8694.

Juozas Kavaliauskas

persikėlė į naujus namus. Dabartinis adresas: 394 Eddy R. Tel. PO 1-6359.

Vaclovas Sušinskas ieško brolio, Aleksandro Sušinsko, atvažiavusio į Ameriką 1905, arba jo vaikų. Pranešti: V. Sušinskas, 915 Ida Ave., Cleveland, Ohio.

Ieškomas Alfonsas Rimašauskas, Adomo sūnus, kilęs iš Biržų. Yra žinių iš Lietuvos. Atsiliepti: Mrs. V. Nagius, 37950 Euclid Ave., Willoughby, Ohio.

TURIME JUMS GERŲ NAMŲ,

ypatingai Eddy — St. Clair rajonu.

Suinteresuoti namų pirkimu kreipkitės į

Juozą Mikoni,

RAY NAUSNER REALTY

11809 St. Clair Ave. Tel. UL 1-3919

ar namuose MU 1-2154

Turime parduoti didelį kietųjų,

obuolių ir slyvų ant medžių. Važiuoti į Brunswick, Ohio ir iš 303 kelio pasukti į County Rd. 38 pas T. Neurą.

Išnuomojamas kambarys

6115 Dibble Ave. Galima ir su garažu. Teirautis asmeniškai arba telefonu HE 1-2042. (34)

Išnuomojamas kambarys viengungis

Galima naudotis virtuve ir vonia. Kreiptis pas Sperling — 675 East 115 St., nuo St. Clair į ežerą. Tel. GL 1-8875, po penktos val.

Išnuomojamas kambarys

1074 East 77 Street. Skambinti: EXpress 1-6289 po 5 val.

GREETINGS and BEST WISHES

THE LAKE ERIE BUILDING MATERIAL COMPANY

YOUR NEIGHBOR

ELMER HOCKER, General Manager

1321 MARQUETTE

HEnderson 1-5080

GREETINGS and BEST WISHES

From

CLEVELAND TOOL AND DIE COMPANY

1643 Eddy Road

LI 1-4040

Best Wishes to Our Friends and Patrons

OLESICK REALTY

Realtor

5546 Pearl Road

TU 4-5200

Best Wishes To Our Friends and Patrons

FRIEDMAN BROS., INC.

DISTINCTIVELY STYLED FURS

1825 EAST 13th STREET

CH 1-4372

LOKOR DELICATESSEN

6502 Superior (kampas E. 65 ir Superior)

Sveikiname visus lietuviškus klientus. Būtinai atsilankytį į mūsų krautuvę ir pareikšti savo pageidavimus, kokių geriausių maisto produktų norėtumėt visad gauti.

Manome atidaryti specialų lietuviškų delikatesų skyrių ir pardavinėti lietuvių mėgiamus maisto produktus.

Pas mus puikliausia lietuviška duona, sūriai, ikrai, alus ir vynas.

Telef. EN 1-9142

Prie LSK "Sakas" įsteigta lauko teniso sekcija

Praėjusį sekmadienį Dirvos patalpose įvyko lauko teniso sekcijos steigiamasis susirinkimas. Narais įstoję 17 asmenų. Sekcijos vadovybė šiuo metu: N. Plechavičius (vadovas), V. Urbaitis, D. Brazaitis. Zaidžiantieji ir norintieji teniso išmokyti, kviečiami atvykti į Gordon parko aikštės kiekvieną popietį nuo 6 val., arba kreiptis į D. Brazaitę, telefonu EN 1-2297.

Daugelis organizacijų ir pavienių asmenų,

po įvykusių įvairių parengimų ar iškilmių laikraščiu prisiduria ilgiausias padėkas. Dirvos vadovybė pakartotinai primena, kad tokios padėkos jau laikomos skelbimais ir jos apmokomos bendra skelbimų tvarka.

Prašo aukoti Balfui drabužius

1257 E. 89 St., p. Stankėvičius, garaže, atidarytas Balfio drabužių sandėlis. Prašom drabužių ir avalinę vežti į nurodytą vietą.

GERI NAMAI

E. 131 St. — Eddy Rd. 7 kamb. mūrinis colonial, naujas gaso pečius, garažas. Prašo \$11,900.

E. 127 St. į šiaurę nuo St. Clair Ave. 6 kamb. colonial, gaso pečius, garažas.

E. 125 St. į šiaurę nuo St. Clair Ave. 6 kamb. colonial, gaso pečius, garažas, naujai išdekoruotas iš lauko ir iš vidaus. Colt Rd. — St. Clair Ave. iš 7 kamb. colonial su 5 mieg. Prašo \$13,000.

East Park Dr. — 185 St. 2 šeimų po 6 kamb. 2 nauji gaso pečiai, 2 garažai. Mėnesinė nuoma po \$125.00.

East Cleveland 2 šeimų po 6 kamb. Prašo \$19,500.

Saukite Paul Mikąs namų telef. LI 1-8758 arba office Kovac Realty 960 E. 185 St. KE 1-530

Mes turime sparvutį pirkėjų. Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

WADE PARK REALTY CO. 7032 Wade Park Ave.

Arthur O. Mays, broker

Telef.: UT 1-7551

Mes kopame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Šav. O'Beil-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyšnų, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus b būsit patenkinti

Parduodamas 1954 m. Fordas keturių durų, labai gerai išlaikytas. Teirautis telefonu: WH 3-4482

Išnuomojamas kambarys 1 asmeniui su maistu ar be. Teirautis: 6214 Superior Ave. Tel.: EX 1-8382 pas Vareikienę.

Išnuomojamas butas E. 87 St. 7 kambariai. 2 vonios. Galima išnuomoti 5 suaugusiems.

ED 1-6079

LABAI GERAME STOVYJE 2 ŠEIMŲ NAMAS

2 gaso pečiai. 2 automobilių garažai su pakeliamomis durimis. Arti susisiekimo ir mokyklų. Geroje East Cleveland vietoje.

Turime ir daugiau gerų pirkinių. Kreipkitės į

p. ŠIRVAITĮ

Wm. T. Byrne — Real Estate 1535 Hayden Ave. MU 1-6100 ar namuose KE 1-4080

GERI NAMAI

E. 84 St., 4 šeimų namas. Du butai po 6 k. ir du po 4 k. Visi dideli kambariai. Geros pajamos.

Penkių k. namas vienam aukšte. Dviejų mašinų garažas. Didelis sklypas. Kaina \$8500. Įmokėti \$2000.

J. G. Oshen Realty and Insurance 1141 Ansel Rd. Tel. SW 5-4808 arba WH 3-0010

Reikalingas realstate pardavėjas

Atidarydami naują skyrių Lake Shore Blvd. rajone ieškome real estate pardavėjo pilnam laikui. Ensel Rd. ofise. Labai geros sąlygos teisingam žmogui.

Taip pat ieškome talkininkų ir atskiroms valandoms. Mes talkinsime įsijutį leidimą. J. G. Oshen Realty and Insurance 1141 Ansel Rd. Tel. SW 5-4808 arba WH 3-0010

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas

1254 Addison Road

Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAIŠYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352. Nakties telef.: LI 1-4611.

GALI JUMS PADETI PERKANT AUTOMOBILĮ IR TUO SUTAUPYTI!

Prieš perkant naują ar gerą naudotą automobilį, saukite mane.

Jūs gausite žemiausias finansavimo sąlygas: maždaug \$4.50 už \$100 perkant naują mašiną ar 6% perkant naudotą mašiną, įskaitant ir gyvybės draudimą.

Saukite:

Paulina Mozuraitis, agentas Telefonas SK 1-2183

BETTYS BEAUTY SHOP

604 E. 185 St.

Ilgalaikis plaukų sudėjimas, šaltas šukavimas, kirpimas, dažymas, manikiūra.

Geriausios patarnavimų, atliekamas ilgalaikės praktikos ekspertų.

Klijentų patogumui tel.: KE 1-2548, šaukti Louise Morkūnas.

L. Morkūnas yra baigusi plaukų šukavimo kursus Lietuvoje, atlikus ilgalaikę praktiką Vokietijoje. Dabartiniu metu baigė Grožio Kolegiją U. S. A. ir išlaikė Valstybinių egzaminus Columbus, Ohio, su teise vadovauti žmonėms.

Prašome įsitikinti mūsų sąžiningu patarnavimu.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, spyrančes ir kitas brangenybes. Sėjūnines ir garantuotas dainas priimanomomis kainomis.

753 E. 118 St.

Cleveland 8, Ohio

Telef.: LI 1-5466

JUOZO KAMAČIO

naujų batų parduotuvė batų taisymas ir odos pardavimas

12913 St. Clair Ave.

Norintieji kreiptis telefonu šaukit GA 1-7658 tarp 7-9 val. vakaro. Sekmadienis visą dieną.

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10,000

3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N

Du skyriai

6712 Superior Ave.

HE 1-2458

13515 Euclid Ave.

MU 1-8100

MONCRIEF

Visų metų ORO VEDINIMAS

ŠALDO vasarą — ŠILDO žiemą

Moncrief oro valymo įrenginiai Moncrief parduoda

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Ar žinote, kad klubo ir salės vedėjas yra Juozas GRAŽULIS, kuris pasiruošęs visiems suteikti geriausį patarnavimą.

Norėdami rengti susirinkimus, kelti puotas-vestuves, kreipkitės į Juozą GRAŽULĮ. Savi pas savus!

Norėdami praleisti laisvalaikį, sutikti draugus, pasiklausti radijo muzikos ar pamatyti televizijos programas ateikite į LIETUVIŲ KLUBĄ.

Penktadieniais galite gauti Povilo Šukio ir jo padėjėjų paruoštus puikiausius valgius — įvairiausių žuvų kepsnius, bulvinių blynų ir kitokių lietuviškų valgių.

Pilnai padengta apdrauda HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCINIA: PENINSULA 2621

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaupę paskolas pirmo morgiolo. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licenzijuoti laidojimo direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicoit 1-1768

936 East 185 Street

KE 1-7770

DIRVA

★★★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Tito kalinyš atidengia komunizmo veidą

Komunizmas, kaip politinė sistema, pasmerktas žūti — teigia Milovan Djilas

Rugpjūčio 12 dieną New York'e išleista 214 puslapių knyga, pavadinta "The New Class". Ji buvo nekantriai laukta ir angliškai kalbančiame pasaulyje jau kelias nedaug sensaciją.

Šią knygą, išverstą iš serbų — kroatų kalbos parašė buvęs didelis Jugoslavijos diktatoriaus Tito patikėtinis ir nuo šių metų sausio mėn. pasodintas į Srenca Mitrovića kalėjimą trims metams — Milovan Djilas.

Jugoslavijoje parašyta Djilas knyga buvo slapta išgabenta į vakarus ir šiuo metu New York'e, F. A. Praegerio leidyklos paskelbta, ji virto tikru kaltinga-muuoju dokumentu prieš komuniz-mą. Ji drauge pranašauja ir komunizmo žlugimą, nes toji sistema, su nuolatiniais korupcijos reiškiniais, darbo jėgos ir ištekl-ių švaistymu ir nuolat prieš ją augančia rezistencijos dvasia, negali išlikti ir būti nuolatinė laisvojo pasaulio vienybės kliu-dytoja.

Reikia atminti, kad Milovan Djilas tai ne eilinis jugoslavias. Jis savo diktatoriaus Tito aplin-kos tarpe buvo pasiekęs pačią viršūnę. 1953 metais Djiląs bu-vo išrinktas į Montenegro "par-lamentą" ir net turėjo galimybę eiti to komunistinio organo pir-mininko pareigas. Jugoslavų tarpe įsigalėjusio antistalinizmo pa-veiktas, Djilas ėmėsi rašymo straipsnių, nukreipė prieš kom-unistinę burokratiją Jugosla-vijoje. Kaip socialistas, apklankęs eilę demokratinį kraštų — Prancūziją, Angliją ir kt. — Djilas jau anuomet buvo susidū-ręs su pasaulėžiūriniais svyravi-mais.

Pradėjęs flirtą su vakarais, Tito buvo užmerkęs akis į savo buvusio bendradarbio rašinius spaudoje ir į jo keliones vaka-ruose bei disputus su demokrati-nių kraštų socialistais. Tačiau kai jaunas Milovan, savo metu laikytas net galimu Tito įpėdi-niu, vis smarkiau reikalavo de-mokratinį laisvąjį savąjį kraš-tui, kai jis vis atviriau ir jū-liau kritikavo valdanciusius sluog-snius ir jų papročius, Ju-goslavijos diktatoriaus jau nebe-išlaikė. Pirmininkavęs partijos centro komitetui, Tito pasiūlė Djilas pašalinti iš centro komi-teto narių tarpo. Netrukus jis neteko ir kitų tarnybų valdžioje.

Jaunas jugoslavias, liejęs krau-ją kovoję prieš krašto pavergė-jus — Hitlerio nacius, turėjo už-sidaryti vienumos klate. Gy-vendamas iš savo žmonos — kuk-lios valdininkės algeles, nepaisy-damas įspėjimų, jis ir toliau pa-siryzio nenuleisti plunksnos.

Vartai į vietos spaudą jam buvo akliai uždaryti. Tačiau laisvasis vakarų užsienis jauno-jo intelektualo — sukilėlio idėjoms už demokratiją ir prieš totalita-rinį komunizmą buvo atviras. New York'o žurnale pasirodė Dji-las parašytas straipsnis. O sau-sio mėnesį, kai Tito režimas įsiuto, Djilas pasmerkus Ju-goslavijos laikyseną Vengrijos su-kilimo metu, 45 m. amžiaus po-litikas ir žurnalistas buvo pa-smerktas 3 metus kalėti sunkių darbų kalėjime. Buvo nutildytas kovotojas, sukilęs prieš pasaulį, kurį jis pats per išstisus 9 metus bandė kurti.

Savo "Naująją Klasę" Milovan Djilas parašė tuo metu, kai de-graduotas ir pasmerktas jis ra-miai gyveno žmonos išlaikomas. Naujoji knyga, šiuo metu go-džiai graibstoma amerikiečių, nėra joks Tito režimo pasmer-kimas. Nebūdamas svetimas fi-losofiniams polėkiams, Djilas pasirinko kitą kelią — komuniz-mo kaukės atskleidimą. Būda-mas socialdemokratas, Djilas vis dėlto nėra pasinėšęs piršti savo sistemą. Jis tiesiog chirurgiškai pūvius varsto komunizmą kaip sistemą; raudonu siūlu kišdamas mintį, kad "jokia kita revoliuci-ja nėra taip daug pažadėjusi ir taip mažai pasiekusi..."

Atrodo, kad skaitytojams ver-tėtų susipažinti bent su kai ku-riais Milovan Djilas samprotavi-mais, teigimais ir išvadomis.

Savo "Naujoje Klasėje" jis teigia, kad ne tik rusiškasis, bet ir bet koks komunistinis reži-mas neišvengiamai turis virsti despotišku. Karjerizmas, ekstra-vagancija, galios pamėgimas bei jos siekimas, pagaliau korupcija, tai vėl neišvengiami komunisti-nės klasės požymiai. Jau pats faktas, kad vyriausybė ir partija tolygiai pačiai valstybei ir jos savo rankose yra paglemžusios nuosavybę, dar labiau kelia ko-rupciją, sukuria visokias privile-gijas bei parazitines tarnybas.

Knygos autorius iškelia ir jė-zos kultą komunistiniame pa-saulyje. Įkurta jėgos ir prievartos deka, komunizmas valstybė tu-rinti būti militaristinė. Tas mili-tarizmas esąs viena jėgų, įgali-nančių naujos klasės gyvenimą, jos pajėgumą bei įvairias jos privilegijas.

Nurodęs, kad komunistinis to-talizmas veda prie visuotinio ne-pasitenkinimo, autorius primena 1941-42 metus, kai vokiečiams užpuolus, rusų tarpe mažai ga-lėjome pastebėti rezistencinės dvasios. Tik paaiškėjus Hitlerio kolonizaciniam planams, iškilo tradicinė tėviškos meilės ir tik-tos meilės vedini rusai liejo kraują, bet nieku būdu jie ne-vuldė galvų už stalininį "socia-lizmą".

Kai kalbama apie bedarbių nebuvimą komunistinėje valsty-bėje, reikia, anot autoriaus, at-minti, kad, galutinėje išvadoje, tai atskleidžia tik jų ūkio silp-

nybę. Disharmonija ir gamybi-nio našumo stoka — štai kas pri-veda prie to "pilno darbo jėgos išnaudojimo", kuo giriasi komu-nistai. Nepaisant savo planavi-mo, komunistinis ūkis yra švajs-tymosi pavyzdys visoje žmonijos istorijoje. Komunistinė valstybė nekrepia net ir dėmesio į visus tuos kaštus, kuriuos kelia tas iš-laidumas.

Autorius čia stato keletą kla-usimų — kaip brangiai turi kaš-tuoti kraštui žemės ūkis, kai jis negali pakilti dėl to, kad komu-nistai prietaringai biją ūkininko ir nepaprastai dideles sumas krauną į sunkiąją pramonę? Ko-kie kaštai kapitalo, sudėto į ne-našias pramonės šakas? O kokie menkai atlyginamų darbininkų kaštai? Pagaliau, ar maži men-kos kokybės gamybos kaštai?

Tad ar stebėtina, kad, Djilas žodžiais, komunistinėje sistemo-jė yra neišvengiamas vagystės ir įvairūs išekvojimai. Ne tik vargas verčia vogti, bet ir tai, kad nuosavybė, atrodo, niekam nepriklausanti.

Ir daugiau vis matyti komu-nistinės tinkamos žymių. Kom-unistai dažnai neatsižvelgia į natūralias sąlygas, įgalinančias gamybą. Jie dažnai imasi pra-monės įmonių statybos, neturė-dami pakankamai žaliavos me-džiagų. Beveik niekuomet jie ne-kreipia dėmesio į pasaulio kainų bei gamybos lygmenį. Jie paga-mina kai kuriuos gaminius, ku-rių kaštai kelis kart prašoka to-kius pat gaminius užsieniuose. Jie sukuria net ir naujas pramo-nės šakas, kai tuo pačiu metu pasaulio rinkos jau būna perte-kusios tokios pramonės gami-niais.

Tai tik vienas komunistinio šeimininkavimo aspektų. Djilas nurodo ir į kitą — tai beprasmiškas "vadovaujančio socialistinio krašto" — Sovietų S-gos lenky-navimas, siekias pranešti toli ūkiniai pažengusius kraštus. Kiek tai kaštuoja ir į ką visa tai veda? — klausia autorius.

Toliau autorius teigia, kad ne-paisant sovietų pažangos tech-nikoje, nebuvo pasiekta joks didesnis modernus mokslo atra-dimas Rusiją valdant sovietams. Šioje srity S. Rusija atsilieka ir nuo caristinės Rusijos, kurioje, nepaisant jos technikos atsiliki-mo, būta ir epikinės reikšmės at-radimų. To komunistinio atsiliki-mo priežastis daugiau socialinio po-ūdžio. Mat, naujoji klasė su-sirūpinusi, kad neatsidurtų pa-vojuje jos ideologinis monopolis. Komunistinėje sistemoje kiek-vienas mokslininkas privalo su-stabdyti savo atradimus, jei tik jo teorijos nesutampa su nusta-

Juozė ir Steponas Nasvyčiai

rugpjūčio mėn. 25 d., Clevelan-de, švenčia 50 metų vedybinę su-kaktį. Tai jau ne taip dažnai pa-sitaikanti šventė, ypač dar, kad abu suaktyvininkai, išvarę ge-rą lietuviškos darbo vagą, tebė-ra ir dabar tame darbe aktyvūs, nevengdami prisimti jiems už-dedamas nelengvas pareigas ir jas stropiai atlikti.

Abu mūsų suaktyvininkai ki-lę iš stambųjų Lietuvos ūkinin-kų šeimų. Juozė Kemešytė-Nas-vytienė gimusi ir augusi Vasto-pų dvare, Aluntos valsčiuje. Ste-ponas Nasvytis gimęs ir augęs Margiškių dvare, Sartininkų valsčiuje. Bet reikia pasakyti, kad jei Kemešiai ir Nasvyčiai prasimušė iki dvaro sodybų, tai buvo jų senolių ir tėvų nuopel-nai. Darbštūs, tvarkingi, taupūs ir veržlūs "Lietuvos ūkininkai" akinėsi savo geresnius kelius, tuo pačiu geresnius kelius praskynė ir savo vaikams. Lygiai tai patį padarė ir mūsų suaktyvininkai. Jie savo šeimą — Birutę, Algir-dą, Aldoną ir Jaunutį išleido į

aukštuosius mokslus ir paruošė gyvenimui, neabejotinai geres-niam, negu jie galėjo pasirošti. Tik karų ir svetimųjų okupacijų nelaimės visus šeimos narius iš-vedė svetimų kraštų keliais, kur reikėjo vėl daug ką pradėti iš naujo.

Abu suaktyvininkai, ar tai augdami savo apylinkėje, ar vė-liau jau drauge gyvendami Lie-lauje ir vėliau Rusijoje, akty-viai jungėsi į lietuvišką darbą, jam vadovavo, dėjo pastangas ir kitus lietuviškajam darbui pa-skatinti. Todėl ir Steponas Nas-vytis, kuris laikas nuo laiko mums parašo prisiminimų, turi ką papasakoti apie anuos laikus, kada viską reikėjo pradėti iš nie-buvo. Bepiga mums dabar apie daug ką vienaip ar kitaip kalbė-ti, vieną ar kitą darbą siūlyti ki-taip pakreipti, kada mes jau tu-pačiu geresnius kelius praskynė ir savo vaikams. Lygiai tai patį padarė ir mūsų suaktyvininkai. Jie savo šeimą — Birutę, Algir-dą, Aldoną ir Jaunutį išleido į

tytą ir pagedaujamąja dog-ma.

Savo komunizmą demaskuo-jančioje knygoje Djilas dar nu-rodė ir į komunistinį politikų primatą, žemyn nustumiant ka-riuomenės atstovus. Vis dėlto, jo teigimu, jei karinė diktatūra su-gėbėtų pakelti politinę, tai jau būtų žingsnis laisvės kryptimi.

Komunistų galia veda prie ra-finuotos tironijos ir brutaliau-sios eksploatacijos. Tai lengvai išaiškinama, jau vien dėl to, kad tik viena komunistų partija yra visos politinės, ūkinės ir ideolo-ginės veiklos vyriausias atsto-vas. Djilas žodžiais, nei įstati-vai, nei potvarkiai neturi toje komunistinėje klasėje jokios es-minės reikšmės. Visai nepaisant įstatymų, kiekvienas žino, kad vyriausybė yra partinių komi-тетų ir slaptosios policijos ran-kose.

Savo įsidėmėtinios knygos pa-baigoje Milovan Djilas teigia: pasaulinis komunistų ideologijos centras daugiau nebeegzistuoja — šiuo metu jis jau atsiskyręs visiško suirimo procese... Ne-bepagydomai pažeista ir pasa-uolinio komunistinio judėjimo vienybė. Ją jau neįmanoma atsta-tyti. Autorius dar atskleidžia ir vad. tautinio komunizmo veidą — lygiai, kaip posūkis nuo Sta-lino į "kolektyvinį vadovavimą" nepakeitęs pačios sistemos pri-gimties, taip ir tautinis komu-nizmas, nepaisant vis augančių galimybių išsilaivinti nuo Mas-kvos, nesugebės pakeisti savo vi-dinę prigimtį, kuri paremta to-taline kontrole ir idėjų monopoliu.

Autorius nėra pesimistas. Pa-stebėjęs, kad komunizmas suda-ro pagrindinę kliūtį pasaulio vienybei, jis pranašauja tos vi-enybės galutinį laimėjimą — jo nepaveiks nei brutali jėga, nei tokia pati teorija.

Kai kas spėliojo, kad M. Dji-las ką tik anglų kalba (seks ver-timai ir kitomis kalbomis) išlei-s-ta knyga turės bombos sprogmio atgarsius rytinėje Europoje. Ži-noma, tai neįtikėtina, nes Djilas knyga nebuvo išleista į jokią sa-telitinę valstybę ir skaitytojus pasieks gal tik slapta. Pagaliau, sovietų orbitoje gyvenantieji kom-unistinė tikrovę pažįsta ir iš "in patyrimo. Tačiau "Naujoji klasė" galės atlikti didelį vaid-menį kraštuose, kur komuniz-mas dar vis vaizduojamas ide-aliomis, spalvomis ir kur kalbama apie koegzistavimą su ta siste-ma. Djilas su savo aiškia komu-nistinės sistemos analize, griež-tomis ir įtikinančiomis išvado-mis bus geras šaltinis ir dauge-liui vadovaujančių bei eilinių šio krašto žmonių.

(r. m.)

LIETUVIŲ DAMESIUI! NEWARKE ATIDARYTAS OFISAS SIUNTIAMS GABENTI Į SSRS

Į UKRAINĄ, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUS

Siunčiamas maisto produktus, naujus ir degtus drabužius, medžiagas, vaistus ir t.t.

Siuntiniai išsiųdiami 48 valandų bėgyje.

Siuntėjui įteikiama pato pakvitavimas apie išsiuntimą.

Siuntiniai pristatomi gavėjui 7-8 savaitių bėgyje.

Siuntėjas gauna asmeniškus gavėjo pakvitavimus.

Via siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu moku.

PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS

Sigskite siuntinius giminaičiams!

Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. po piet.

Reikalaukite katalogų. Rašykite ruošiai arba angliškai.

Netoli Pensylvanijos geležinkelio stoties Newark.

Package Express Co.

314 Market St., Newark, N. J., Mitchell 2-2452

Vietoje galite pigiausiomis kainomis gauti modžiagų drabužius,

o dar ir kitokių daiktų tipkamų siuntiniams.

(Siuntiniai persiunčiami su Parcela to Russia, Inc., laidima)

tinkantiems, ties lietuvių vardu

klupti pradėjusiems.

Mūsų suaktyvininkams, Ju-zei ir Steponui Nasvyčiams, švenčiantiems tokią didelę, tokią laimingą darnios lietuviškos še-l-menos sukaktį, siunčiame nuošir-džiausius sveikinimus ir ilgų me-tų linkėjimus.

kad tai yra pirmoji vieša Lietu-vio dailininko paroda Adelaidė-jė, reikia pabrėžti, kad dailininko darbo kriterijumas yra rim-tas ir, kaip augščiau minėtoji konservatyvios ir atsakomigos meno kritikos citata rodo, yra laikoma nekasdieniniu įvykiu.

Paroda suklebta įspūdiu, kad tai ne vieno dailininko darbų esama. Pradedant reprezentaty-vinio meno pavyzdžiais, per im-presionizmą, ekspresionizmą, ne-atsisakant nei fauveistinių ir kubistinių elementų, matome ir absoliutaus abstraktizmo darbų.

Dailininkas paklaustas, ar toks jo kūrybos įvairumas ne-reiškia savęs nesuradimą, paaiš-kino, kad ir didžiausieji moder-nūs dailininkai per savo gyveni-mą yra perėję po kelis kūrybi-nius periodus. "Jokiu būdu ne-tyvirtinsiu, kad man jau viskas aišku ir, kad jau esu save susi-ra-dęs. Nesu a priori nusistatęs prieš jokią "izmą", jeigu tik ja-me yra tikro meno", kalbėjo dai-lininkas ir nusilypoje pridėjo: "Reprezentatyvino meno, tai tiesiog neapkenčiu". Paklaustas kodėl, su dar didesne šypsena atsakė: "Mat pleišmo klaidas lengviau pamatyti".

Leonas Zygas — dailininkas savamokslis. Nelankęs jokios formos meno mokyklos, jis jau septyneri metal uoliai ir nuo-širdžiai tapo ir studijuoja. Jo produktyvumas yra tiesiog ste-bėtinas. Pastarųjų metų bėgyje jis yra nutapęs per 100 paveiks-lų.

Patark kaimynai
prenumeruoti
DIRVA!

54 aliejinių darbų ir 3 skulp-tūrų jauno menininko parodą tenka laikyti bene vienu iškiliau-sių kultūrinių įvykių aštuonių metų Adelaidės lietuvių istori-joje. Nekalbant jau apie faktą,

Pagarstęjęs rusų šilpas R. Abel pristatomas į Brooklyn federalinį teismą.

PATI PATIKIMIAUSIA FIRMA SIUNTIAMS PERSIŪTI Į SSRS, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR KITUS KRASTUS YRA

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.

Tel. IN 7-7272, 7-6465

Pristatymas garantuojamas gavėjo paraša. Siuntiniai išsiunčiami skubiai.

Mūsų skyriai:

New York City, 78 Second Ave., Tel. ORchard 4-1844.

Detroit 12, Mich., 11401 Jos. Campau Ave., TOWNSend 2-9306.

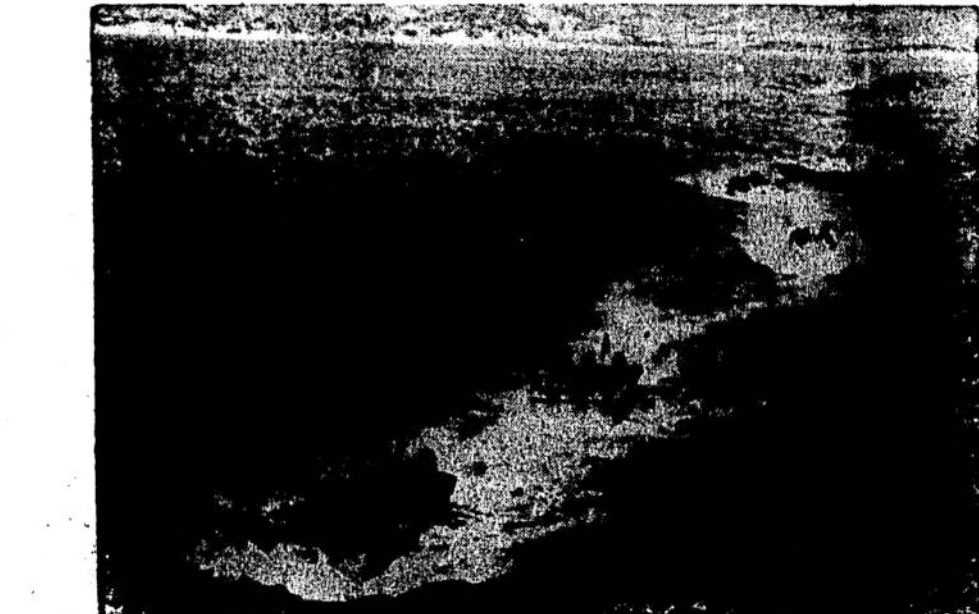
Hartford, Conn., 651 Albany Ave., CHapel 7-5164.

Los Angeles, Calif., 121 St. Vermont Ave., DUshick 2-6622.

Philadelphia 22, Pa., 823 North 7th St., Tel. WA 2-1747.

Chicago, Ill., 3741 W. 24th St., Tel. CB 7-3128.

Newark, N. J., 343 Market St., Tel. MA 2-6997.

Viduržemio jūroj vyksta kariniai pratimai, kuriuose dalyvauja JAV, Anglijos ir Italijos jūrinės jėgos.